

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2564

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก

**AGRI-
MAP**

SURAT THANI

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่มีพลวัตค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงการนำระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรได้มีการเข้าถึงที่สะดวกโดยเฉพาะเกษตรกร จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักจัดทำ “แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)” ของแต่ละจังหวัดขึ้น

Agri-Map คือ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก โดยบูรณาการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับข้อมูลให้ทันสมัย และพัฒนาเพิ่มความสะดวกการใช้งานให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลโดยง่าย พร้อมทั้งสามารถติดตามข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน ครอบคลุมการนำไปใช้ประโยชน์ทุกด้าน ที่สำคัญเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งสามารถตอบโจทย์การช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในรายพื้นที่ ได้เป็นอย่างดี ใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th/a4policy-alltype-391191791794 หรือ <https://agri-map-online.moac.go.th/> ซึ่งจะมีเอกสารคู่มือการใช้ให้ศึกษาและสามารถดาวน์โหลดได้

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัดสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning by Agri-Map) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการ Smart Farmer เป็นต้น และยังเป็นข้อมูลกลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

รูปเล่มเอกสารแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

<http://www.ddd.go.th/Agri-Map/Data/S/sni.pdf>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัด “สุราษฎร์ธานี”	
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก	4
2.1 ยางพารา	5
2.2 ปาล์มน้ำมัน	10
2.3 มะพร้าว	16
2.4 ทุเรียน	21
3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด	26
4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	28
เอกสารอ้างอิง	33
ภาคผนวก	35

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	3
ตารางที่ 2	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5
ตารางที่ 3	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6
ตารางที่ 4	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา	9
ตารางที่ 5	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของปาล์มน้ำมัน รายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	12
ตารางที่ 6	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน	15
ตารางที่ 7	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมะพร้าว รายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	17
ตารางที่ 8	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมะพร้าว	20
ตารางที่ 9	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของทุเรียนรายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	22
ตารางที่ 10	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตทุเรียน	25
ตารางผนวกที่ 1	ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอจังหวัดสุราษฎร์ธานี	37
ตารางผนวกที่ 2	พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี	49
ตารางผนวกที่ 3	ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	49
ตารางผนวกที่ 4	พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี	50
ตารางผนวกที่ 5	กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	52
ตารางผนวกที่ 6	ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	53
ตารางผนวกที่ 7	โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	54

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี	44
ภาพที่ 2	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินระแงะ	45
ภาพที่ 3	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินท่าแซะ	46
ภาพที่ 4	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งหว้า	47
ภาพที่ 5	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินวิสัย	48
ภาพที่ 6	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพาราจังหวัดสุราษฎร์ธานี	55
ภาพที่ 7	พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	56
ภาพที่ 8	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	57
ภาพที่ 9	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	58
ภาพที่ 10	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าวจังหวัดสุราษฎร์ธานี	59
ภาพที่ 11	พื้นที่ปลูกมะพร้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	60
ภาพที่ 12	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจทุเรียนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	61
ภาพที่ 13	พื้นที่ปลูกทุเรียนบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	62

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ 12,891.469 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,057,168 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย 19 อำเภอ 187 ตำบล (ตารางผนวกที่ 1) มีจำนวนประชากร 1,067,726 คน (กรมการปกครอง, 2563)

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ จังหวัดชุมพร และอำเภอไทย
ทิศใต้	ติดต่อ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่
ทิศตะวันออก	ติดต่อ จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อ อำเภอไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสภาพผสมผสานเข้าด้วยกันประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศดังนี้

1) **พื้นที่ส่วนที่ลึกเข้าไปสุดด้านตะวันตกเป็นที่ราบสูง** มีภูเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อนเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีป่าไม้มีค่าอยู่ทั่วไปเป็นทั้งป่าโปร่งและป่าดงดิบ

2) **พื้นที่ตอนกลางและริมทะเล** คือ อำเภอไทยฝั่งตะวันออกเป็นที่ราบริมฝั่งทะเลมีภูเขาป่าเบญจพรรณ ป่าชายเลน และทุ่งหญ้า

3) **พื้นที่เป็นเกาะในทะเล** ได้แก่ เกาะในเขตของอำเภอเกาะสมุย เกาะพะงัน และดอนสัก มีเกาะใหญ่น้อยที่มีที่ราบตามริมฝั่งทะเล

4) **พื้นที่ราบสูงทางทิศตะวันตก** คือ ส่วนที่เป็นสันเขาตะนาวศรี ซึ่งแบ่งเขตแดนระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดระนอง และจังหวัดพังงาจะค่อย ๆ ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกตลอดเขตจังหวัด

1.3 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นแบบมรสุมเขตร้อน อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามาจากมหาสมุทรอินเดียและลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอำเภอไทย จึงมีช่วงฤดูฝนยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมกราคม ปริมาณฝนตลอดปีแปรผันค่อนข้างมากในพื้นที่ต่าง ๆ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 26.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.1 องศาเซลเซียส

1.4 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งตามภูมิสัณฐาน ลักษณะทางธรณีวิทยา และวัตถุต้นกำเนิดดิน ได้ดังนี้

1) **หาดและเนินทราย (Beach and sand dune)** พื้นที่หาดทรายเป็นพื้นที่ระหว่างแนวน้ำทะเลขึ้นและน้ำทะเลลง มีลักษณะเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของคลื่นและกระแสน้ำทะเล ส่วนพื้นที่เนินทรายหรือสันทรายเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะนูนเป็นโคกเดี่ยว ๆ และเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายและมักมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในดิน สีนํ้าตาล น้ำตาลปนเหลืองหรือเหลืองปนแดง เช่น ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินหัวหิน (Hh) บ้านทอน (Bh) เป็นต้น

2) ที่ราบชายฝั่งทะเล (Coastal plain) เกิดจากคลื่นพัดพาและกระแสลมพัดพาเอาเศษวัตถุจากทะเล ทั้งโคลน กรวด หทราย และตะกอนต่าง ๆ เข้ามาทับถมบริเวณชายฝั่ง และลึกเข้าไปในแผ่นดินมากกว่าหาดทราย แบ่งเป็น

(1) พื้นที่น้ำทะเลขึ้นถึงในปัจจุบัน (Active tidal flats) เป็นพื้นที่ที่มีน้ำทะเลขึ้นถึงดินมีสีคล้ำ อินทรีย์วัตถุสูงและเป็นดินเค็ม (saline soil) ดินส่วนใหญ่มีศักยภาพที่ก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันหรือเป็นดินเปรี้ยวจัด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำเลวมาก เนื้อดินเป็นดินทรายแป้งละเอียดหรือเนื้อดินละเอียด อาทิ ชุดดินตะกั่วทุ่ง (Tkt)

(2) พื้นที่น้ำทะเลเคยท่วมถึง (Former tidal flats) เป็นพื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึงในอดีต เป็นช่วงต่อระหว่างตะกอนทะเลกับตะกอนน้ำจืด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ หรือเป็นแอ่งต่ำมีน้ำขังตลอดปี การระบายน้ำเลวมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายแป้งละเอียดหรือดินเหนียวที่มีการพัฒนาชั้นดินไม่มากนัก สีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง และน้ำตาลปนเขียวมะกอก เช่น ชุดดินมูโน๊ะ (Mu) ชุดดินปากพอง (Ppn) เป็นต้น

3) ที่ราบตะกอนน้ำพา (Alluvial plain) เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของแม่น้ำหรือลำน้ำสาขา วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา (Alluvium) มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบขนาดใหญ่สองฝั่งแม่น้ำ แต่ละฝั่งอาจมีที่ราบแบบขั้นบันไดหรือตะพักได้หลายระดับ แบ่งเป็น

(1) ตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terrace) เป็นที่ลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ ดินสีคล้ำมาก เนื้อดินอาจเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินทรายแป้งละเอียด สีเทา น้ำตาลปนเทา และน้ำตาล มีจุดประสีต่าง ๆ การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว เช่น ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินโคกเคียน (Ko) ชุดดินวิสัย (Vi) เป็นต้น

(2) ตะพักลำน้ำระดับกลางและระดับสูง (Middle and high terrace) เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด ดินตั้งแต่ชั้นกรวดลูกรังถึงดินสีคล้ำมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ดินร่วนละเอียดหรือดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล เหลือง น้ำตาลปนแดง ไปจนถึงแดง การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เช่น ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินสวี (Sw) ชุดดินท่าแซะ (Te) เป็นต้น

4) ที่ลาดเชิงเขา (Piedmont) เขา (Hill) ภูเขา (Mountain) มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ที่เกิดจากการที่หินผุพังสลายตัวอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายโดยแรงโน้มถ่วงของโลก ในระยะทางใกล้ ๆ และถูกควบคุมด้วยลักษณะของโครงสร้างทางธรณีวิทยา ส่วนใหญ่พบหินปะปนในหน้าตัดดินและลอยหน้า แบ่งตามลักษณะและชนิดของหินดังนี้

(1) พัฒนาจากหินทราย ดินตั้งแต่ชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินสีคล้ำมาก เนื้อดินเป็นทรายนดินร่วนถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีแดง น้ำตาล และน้ำตาลปนแดง การระบายน้ำดีถึงมากเกินไป พบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน เช่น ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) เป็นต้น

(2) พัฒนาจากกลุ่มหินตะกอนหรือหินแปรเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นหินดินดานและหินฟิลโลสไตต์ ดินตั้งแต่ชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินสีคล้ำปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง และน้ำตาลปนเหลือง การระบายน้ำดีพบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน อาทิ ชุดดินนาทอน (Ntn)

(3) พัฒนาจากหินอัคนีชนิดหินแกรนิต ดินต้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง ถึงแดง การระบายน้ำดี เช่น ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินทุ่งหว้า (Tg) เป็นต้น

5) **พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน** เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ทรัพยากรดินมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่

ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของชุดดินที่พบมากของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพที่ 1 - 5

1.5 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากฐานข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	250,489	3.11
พื้นที่เกษตรกรรม	5,010,267	62.17
พื้นที่นา	28,960	0.36
พืชไร่	1,590	0.01
ไม้ยืนต้น	4,583,106	56.88
ไม้ผล	306,148	3.80
พืชสวน	1,845	0.02
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	2,495	0.03
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	85,070	1.06
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,053	0.01
พื้นที่ป่าไม้	2,422,690	30.06
พื้นที่น้ำ	194,569	2.42
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	179,153	2.24
รวม	8,057,168	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

1.6 พื้นที่ชลประทาน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ชลประทาน 119,655.09 ไร่ (ร้อยละ 1.48 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ใน 7 อำเภอ มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 3 อ่าง มีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้ รวม 5,642.49 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำรัชชประภา มีระดับกักเก็บอยู่ที่ 5,639 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 99.94 ของน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ตารางผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 3)

1.7 เขตปฏิรูปที่ดิน

เขตปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่ 1,958,714 ไร่ (ร้อยละ 24.31 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอำเภอที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเคียนซา อำเภอท่าชนะ และอำเภอกาญจนดิษฐ์ ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 4)

1.8 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด ในปี 2563 จำนวน 208,882 ราย รวมพื้นที่ 3,036,321 ไร่ และกิจกรรมที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มะพร้าว ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 5)

ทะเบียนเกษตรกรพืชสมุนไพร จากฐานข้อมูลกลาง (Farmer One) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ 1,228.72 ไร่ เกษตรกร 152 ราย มีพืชสมุนไพรหลัก 16 ชนิด พืชสมุนไพรที่มีการปลูกมาก อาทิ พริกไทย (ตารางผนวกที่ 6)

1.9 ที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่สำคัญจำนวน 185 แห่ง และที่ตั้งโรงงานทางการเกษตร 187 แห่ง (ตารางผนวกที่ 7)

2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทุเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดการของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และทุเรียน ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ยางพารา	2,642,279	63.23
2. ปาล์มน้ำมัน	1,212,305	29.94
3. มะพร้าว	134,485	3.21
4. ทุเรียน	60,282	1.44

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

2.1 ยางพารา

ยางพาราพืชเศรษฐกิจหลักของสุราษฎร์ธานีในลำดับที่ 1 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 6 - 7)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 1,644,464 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.38 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเคียนซา 202,453 ไร่ อำเภอพุนพิน 188,381 ไร่ และอำเภอพระแสง 188,015 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 2,286,525 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.63 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 205,843 ไร่ อำเภอท่าฉาง 202,722 ไร่ และอำเภอพุนพิน 198,448 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 282,968 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.40 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอท่าชนะ 52,830 ไร่ อำเภอพระแสง 21,534 ไร่ และอำเภอเวียงสระ 20,977 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,026,368 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 968,065 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.64 ของพื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเคียนซา 142,256 ไร่ อำเภอพุนพิน 125,947 ไร่ และอำเภอคีรีรัฐนิคม 102,362 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,345,406 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.92 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพุนพิน 136,933 ไร่ อำเภอท่าฉาง 135,697 ไร่ และอำเภอกาญจนดิษฐ์ 132,600 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 166,187 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.29 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอท่าชนะ 34,105 ไร่ อำเภอท่าฉาง 15,547 ไร่ และอำเภอพุนพิน 15,064 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 162,621 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกยางพารา และพื้นที่ปลูกยางพาราในชั้น

ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 1,617,518 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอพระแสง 191,991 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอท่าชนะ 164,371 ไร่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 139,053 ไร่ และอำเภอพุนพิน 123,949 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 676,399 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.13 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอพระแสง 103,833 ไร่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 65,810 ไร่ อำเภอพุนพิน 62,434 ไร่ และอำเภอเคียนซา 60,197 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 941,119 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.16 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอท่าชนะ 118,546 ไร่ อำเภอพนม 96,074 ไร่ อำเภอพระแสง 88,158 ไร่ และอำเภอไชยา 74,992 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองสุราษฎร์ธานี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	28,799 (100.00%)	47,539 (100.00%)	4,963 (100.00%)	124,733 (100.00%)	206,034 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	13,292 (46.15%)	30,455 (64.06%)	4,963 (100.00%)	189 (0.15%)	48,898 (23.73%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,507 (53.85%)	17,084 (35.94%)	-	-	32,592 (15.82%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	296 (100.00%)	20,757 (100.00%)	945 (100.00%)	23,779 (100.00%)	45,777 (100.00%)
เกาะพะงัน	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	225 (1.08%)	-	224 (0.94%)	448 (0.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	296 (100.00%)	20,532 (98.92%)	-	-	20,828 (45.50%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,033 (100.00%)	45,582 (100.00%)	9,983 (100.00%)	66,803 (100.00%)	148,402 (100.00%)
เกาะสมุย	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,103 (4.24%)	545 (1.20%)	131 (1.31%)	769 (1.15%)	2,548 (1.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	24,930 (95.76%)	45,037 (98.80%)	-	-	69,967 (47.15%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	202,453 (100.00%)	160,244 (100.00%)	13,334 (100.00%)	42,245 (100.00%)	418,276 (100.00%)
เคียนซา	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	142,256 (70.27%)	117,393 (73.26%)	12,969 (97.26%)	7,394 (17.50%)	280,012 (66.94%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	60,197 (29.73%)	42,851 (26.74%)	-	-	103,048 (24.64%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เวียงสระ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	80,411 (100.00%)	71,127 (100.00%)	20,977 (100.00%)	34,352 (100.00%)	206,867 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	45,708 (56.84%)	58,385 (82.09%)	10,783 (51.40%)	10,315 (30.03%)	125,191 (60.52%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	34,703 (43.16%)	12,742 (17.91%)	-	-	47,445 (22.93%)
ไชยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	97,443 (100.00%)	152,466 (100.00%)	15,495 (100.00%)	80,442 (100.00%)	345,846 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	60,198 (61.78%)	77,474 (50.81%)	10,365 (66.89%)	9,695 (12.05%)	157,732 (45.61%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,245 (38.22%)	74,992 (49.19%)	-	-	112,237 (32.45%)
กาญจนดิษฐ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	166,830 (100.00%)	205,843 (100.00%)	14,136 (100.00%)	14,136 (100.00%)	400,945 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	101,020 (60.55%)	132,600 (64.42%)	11,137 (78.78%)	5,079 (35.93%)	249,836 (62.31%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	65,810 (39.45%)	73,243 (35.58%)	-	-	139,053 (34.68%)
คีรีรัฐนิคม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	157,576 (100.00%)	127,682 (100.00%)	7,330 (100.00%)	51,154 (100.00%)	343,742 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	102,362 (64.96%)	71,483 (55.99%)	4,634 (63.22%)	14,756 (28.85%)	193,235 (56.22%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	55,214 (35.04%)	56,199 (44.01%)	-	-	111,413 (32.41%)
ชัยบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	87,506 (100.00%)	141,307 (100.00%)	13,751 (100.00%)	4,395 (100.00%)	246,959 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	51,976 (59.40%)	66,429 (47.01%)	2,994 (21.77%)	2,462 (56.02%)	123,861 (50.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	35,530 (40.60%)	74,878 (52.99%)	-	-	110,408 (44.71%)
ดอนสัก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	44,219 (100.00%)	59,338 (100.00%)	17,117 (100.00%)	50,775 (100.00%)	171,449 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	29,503 (66.72%)	37,281 (62.83%)	14,429 (84.30%)	2,637 (5.19%)	83,850 (48.91%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	14,716 (33.28%)	22,057 (37.17%)	-	-	36,774 (21.45%)
ท่าฉาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	100,989 (100.00%)	202,722 (100.00%)	20,249 (100.00%)	95,142 (100.00%)	419,102 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	68,246 (67.58%)	135,697 (66.94%)	15,547 (76.78%)	28,857 (30.33%)	248,347 (59.26%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	32,743 (32.42%)	67,025 (33.06%)	-	-	99,768 (23.81%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ท่าชนะ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	91,025 (100.00%)	196,267 (100.00%)	52,830 (100.00%)	54,758 (100.00%)	394,880 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	45,200 (49.66%)	77,721 (39.60%)	34,105 (64.56%)	8,290 (15.14%)	165,316 (41.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	45,825 (50.34%)	118,546 (60.40%)	-	-	164,370 (41.63%)
บ้านตาขุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,706 (100.00%)	36,098 (100.00%)	1 (100.00%)	22,174 (100.00%)	94,979 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	20,856 (56.82%)	21,988 (60.91%)	-	4,613 (20.81%)	47,457 (49.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,850 (43.18%)	14,110 (39.09%)	-	-	29,959 (31.54%)
บ้านนาเดิม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,582 (100.00%)	64,748 (100.00%)	1,903 (100.00%)	24,804 (100.00%)	110,037 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	12,369 (66.56%)	49,115 (75.86%)	1,903 (100.00%)	221 (0.89%)	63,608 (57.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,213 (33.44%)	15,634 (24.14%)	-	-	21,847 (19.85%)
บ้านนาสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	84,593 (100.00%)	134,903 (100.00%)	18,122 (100.00%)	45,436 (100.00%)	283,054 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	42,850 (50.65%)	106,898 (79.24%)	10,238 (56.49%)	13,989 (30.79%)	173,975 (61.46%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	41,743 (49.35%)	28,005 (20.76%)	-	-	69,749 (24.64%)
พนม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	16,705 (100.00%)	183,715 (100.00%)	20,592 (100.00%)	49,707 (100.00%)	270,719 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9,004 (53.90%)	87,641 (47.70%)	6,971 (33.85%)	24,691 (49.67%)	128,307 (47.39%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,701 (46.10%)	96,074 (52.30%)	-	-	103,776 (38.33%)
พระแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	188,015 (100.00%)	184,743 (100.00%)	21,534 (100.00%)	25,870 (100.00%)	420,162 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	84,182 (44.77%)	96,585 (52.28%)	4,048 (18.80%)	3,776 (14.60%)	188,591 (44.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	103,833 (55.23%)	88,158 (47.72%)	-	-	191,991 (45.69%)
พุนพิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	188,381 (100.00%)	198,448 (100.00%)	15,132 (100.00%)	179,303 (100.00%)	581,264 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	125,947 (66.86%)	136,933 (69.00%)	15,064 (99.55%)	5,438 (3.03%)	283,382 (48.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	62,434 (33.14%)	61,515 (31.00%)	-	-	123,949 (21.32%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
วิภาวดี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	27,902 (100.00%)	52,996 (100.00%)	14,574 (100.00%)	36,360 (100.00%)	131,832 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	11,993 (42.98%)	40,558 (76.53%)	5,906 (40.52%)	19,226 (52.88%)	77,683 (58.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	15,909 (57.02%)	12,438 (23.47%)	-	-	28,348 (21.50%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,644,464 (100.00%)	2,286,525 (100.00%)	282,968 (100.00%)	1,026,368 (100.00%)	5,240,325 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	968,065 (58.87%)	1,345,406 (58.84%)	166,187 (58.73%)	162,620 (15.84%)	2,642,279 (50.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	676,399 (41.13%)	941,119 (41.16%)	-	-	1,617,519 (30.18%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 123,872 ไร่ และพื้นที่ปลูกมะพร้าว (S3+N) 13,152 ไร่ โดยอำเภอที่มีศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
พนม	6,114	-	6,114	8	-	8
ไชยา	8,420	-	8,420	859	-	859
ดอนสัก	2,225	-	2,225	320	-	320
ท่าฉาง	5,129	-	5,129	75	-	75
ท่าชนะ	10,498	-	10,498	90	25	115
พระแสง	6,121	-	6,121	5	-	5
พุนพิน	22,127	-	22,127	57	-	57
ชัยบุรี	8,388	-	8,388	13	-	13
วิภาวดี	1,454	-	1,454	37	-	37
เคียนซา	2,351	-	2,351	29	-	29
เกาะสมุย	-	-	-	8,808	-	8,808
เวียงสระ	320	-	320	-	-	-
บ้านตาขุน	1,174	-	1,174	14	10	24

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
บ้านนาสาร	713	-	713	37	-	37
เกาะพะงัน	-	-	-	2,599	-	2,599
กาญจนดิษฐ์	35,572	-	35,572	97	40	137
บ้านนาเดิม	421	-	421	-	-	-
คีรีรัฐนิคม	2,564	-	2,564	19	-	19
เมืองสุราษฎร์ธานี	10,281	-	10,281	-	10	10
รวม	123,872	-	123,874	13,067	85	13,152

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพาราต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอเคียนซา อำเภอพุนพิน และอำเภอคีรีรัฐนิคม เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้น กระจายอยู่ในอำเภอพุนพิน อำเภอนาทม และอำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอนาทม อำเภอนาทม และอำเภอพุนพิน เป็นต้น ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกยางพารามีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อพร้อมด้วย

2.2 ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในลำดับที่ 2 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 8 - 9)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) เนื้อที่ 823,723 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.67 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพระแสง 135,917 ไร่ อำเภอเคียนซา 113,054 ไร่ และอำเภอเวียงสระ 104,137 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) เนื้อที่ 2,613,342 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.54 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเคียนซา 255,004 ไร่ อำเภอนาทม 251,149 ไร่ และอำเภอพุนพิน 248,634 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 1,288,806 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.95 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 279,892 ไร่ อำเภอพุนพิน 258,695 ไร่ และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี 131,853 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 889,477 ไร่

2) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 258,456 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.32 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอท่าชนะ 54,953 ไร่ อำเภอพระแสง 52,830 ไร่ และอำเภอพนม 28,379 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 583,933 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.17 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพระแสง 84,305 ไร่ อำเภอท่าชนะ 60,689 ไร่ และอำเภอชัยบุรี 58,631 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) เนื้อที่ 317,580 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.20 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพุนพิน 93,374 ไร่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 72,593 ไร่ และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี 20,684 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 52,336 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน แต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 2,594,676 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเคียนซา 300,071 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอท่าฉาง 231,907 ไร่ อำเภอพุนพิน 227,035 ไร่ และอำเภอพระแสง 225,984 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 565,267 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.62 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอเวียงสระ 88,970 ไร่ อำเภอเคียนซา 87,725 ไร่ และอำเภอพระแสง 83,087 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 2,029,409 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.66 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอเคียนซา 212,346 ไร่ อำเภอพุนพิน 210,012 ไร่ และอำเภอท่าฉาง 206,849 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของปาล์มน้ำมันรายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองสุราษฎร์ธานี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	18	131,853	74,170	206,041
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	20,684	11,632	32,316
		-	-	(15.69%)	(15.68%)	(15.68%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	18	-	-	18
		-	(100.00%)	-	-	(0.01%)
เกาะพะงัน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	14,942	6,110	24,725	45,777
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	14,942	-	-	14,942
		-	(100.00%)	-	-	(32.64%)
เกาะสมุย	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	56,554	17,584	74,264	148,402
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	56,554	-	-	-
		-	(100.00%)	-	-	-
เคียนซา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	113,054	255,004	36,748	13,581	418,387
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	25,329	42,658	3,232	934	72,153
		(22.40%)	(16.73%)	(8.80%)	(6.88%)	(17.25%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	87,725	212,346	-	-	300,071
		(77.60%)	(83.27%)	-	-	(71.72%)
เวียงสระ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	104,137	47,432	39,532	15,795	206,896
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	15,167	9,050	2,399	155	26,771
		(14.56%)	(19.08%)	(6.07%)	(0.98%)	(12.94%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	88,970	38,382	-	-	127,352
		(85.44%)	(80.92%)	-	-	(61.55%)
ไชยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	49,170	209,894	45,240	41,642	345,946
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	16,461	54,911	10,897	7,210	89,479
		(33.48%)	(26.16%)	(24.09%)	(17.32%)	(25.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	32,709	154,983	-	-	187,693
		(66.52%)	(73.84%)	-	-	(54.25%)
กาญจนดิษฐ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	84	216,209	279,892	279,892	776,077
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	34,198	72,593	587	107,378
		-	(15.82%)	(25.94%)	(0.21%)	(13.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	84	182,011	-	-	182,095
		(100.00%)	(84.18%)	-	-	(23.46%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ศรีรัตนนิคม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	70,230 (100.00%)	190,959 (100.00%)	34,350 (100.00%)	48,202 (100.00%)	343,741 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	14,750 (21.00%)	46,425 (24.31%)	3,694 (10.75%)	2,426 (5.03%)	200,014 (58.19%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	55,480 (79.00%)	144,534 (75.69%)	-	-	200,014 (58.19%)
ชัยบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	41,254 (100.00%)	152,561 (100.00%)	46,952 (100.00%)	6,380 (100.00%)	247,147 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	18,957 (45.95%)	58,631 (38.43%)	15,240 (32.46%)	802 (12.58%)	93,630 (37.88%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	22,297 (54.05%)	93,930 (61.57%)	-	-	116,228 (47.03%)
ดอนสัก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	10 (100.00%)	128,728 (100.00%)	25,035 (100.00%)	17,696 (100.00%)	171,469 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	31,714 (24.64%)	4,434 (17.71%)	573 (3.24%)	36,721 (21.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	10 (100.00%)	97,014 (75.36%)	-	-	97,024 (56.58%)
ท่าฉาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	30,464 (100.00%)	251,149 (100.00%)	77,160 (100.00%)	60,339 (100.00%)	419,112 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,406 (17.74%)	44,300 (17.64%)	20,437 (26.49%)	4,993 (8.28%)	75,136 (17.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	25,058 (82.26%)	206,849 (82.36%)	-	-	231,907 (55.33%)
ท่าชนะ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	96,895 (100.00%)	171,142 (100.00%)	96,935 (100.00%)	30,101 (100.00%)	395,073 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	54,953 (56.71%)	60,689 (35.46%)	20,213 (20.85%)	5,175 (17.19%)	141,030 (35.70%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	41,942 (43.29%)	110,453 (64.54%)	-	-	152,395 (38.57%)
บ้านตาขุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	20,419 (100.00%)	44,588 (100.00%)	8,735 (100.00%)	21,237 (100.00%)	94,979 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,302 (21.07%)	8,687 (19.48%)	1,170 (13.39%)	311 (1.47%)	14,471 (15.24%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,117 (78.93%)	35,901 (80.52%)	-	-	52,017 (54.77%)
บ้านนาเดิม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	91,888 (100.00%)	17,909 (100.00%)	251 (100.00%)	110,048 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	11,671 (12.70%)	8,186 (45.71%)	3 (1.34%)	19,860 (18.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	80,217 (87.30%)	-	-	80,217 (72.89%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บ้านนาสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	55,901 (100.00%)	158,425 (100.00%)	44,197 (100.00%)	24,601 (100.00%)	283,124 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,552 (15.30 %)	12,868 (8.12%)	1,921 (4.35%)	152 (0.62%)	23,493 (8.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	47,349 (84.70%)	145,557 (91.88%)	-	-	192,907 (68.14%)
พนม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	66,387 (100.00%)	105,487 (100.00%)	46,405 (100.00%)	52,373 (100.00%)	270,652 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	28,379 (42.75%)	37,482 (35.53%)	14,307 (30.83%)	6,192 (11.82%)	86,360 (31.91%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	38,008 (57.25%)	68,005 (64.47%)	-	-	106,013 (39.17%)
พระแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	135,917 (100.00%)	227,202 (100.00%)	43,506 (100.00%)	13,388 (100.00%)	420,013 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	52,830 (38.87%)	84,305 (37.11%)	20,318 (46.70%)	2,012 (15.03%)	159,465 (37.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	83,087 (61.13%)	142,897 (62.89%)	-	-	225,985 (53.80%)
พุนพิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	25,428 (100.00%)	248,634 (100.00%)	258,695 (100.00%)	47,743 (100.00%)	580,500 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,405 (33.05%)	38,622 (15.53%)	93,374 (36.09%)	7,402 (15.50%)	147,803 (25.46%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,023 (66.95%)	210,012 (84.47%)	-	-	227,036 (39.11%)
วิภาวดี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	14,373 (100.00%)	42,526 (100.00%)	31,968 (100.00%)	43,097 (100.00%)	131,964 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,965 (34.54%)	7,722 (18.16%)	4,481 (14.02%)	1,777 (4.12%)	18,945 (14.36%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,408 (65.46%)	34,804 (81.84%)	-	-	44,212 (33.50%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	823,723 (100.00%)	2,613,342 (100.00%)	1,288,806 (100.00%)	889,477 (100.00%)	5,615,348 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	258,456 (31.38%)	583,933 (22.34%)	317,580 (24.64%)	52,336 (8.25%)	1,212,305 (22.62%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	565,267 (68.62%)	2,029,409 (77.66%)	-	-	2,594,680 (48.41%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมัน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกปลูกยางพารา (S3+N) 53,235 ไร่ บริเวณที่ปลูกเงาะ (S3+N) 5,038 ไร่ และบริเวณที่ปลูกมะพร้าว (S3+N) 2,629 ไร่ โดยอำเภอที่มีศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน

อำเภอ	ยางพารา (ไร่)			เงาะ(ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
พนม	376	-	376	250	-	250	8	7	15
ไชยา	4,288	-	4,288	-	15	15	6	292	298
ดอนสัก	6,781	1	6,782	-	28	28	275	220	496
ท่าฉาง	2,303	-	2,303	-	2	2	64	28	92
ท่าชนะ	2,318	-	2,318	34	12	46	1	1,155	1,156
พระแสง	4,061	-	4,061	-	8	8	5	-	5
พุนพิน	3,895	-	3,895	-	51	51	51	8	60
ชัยบุรี	848	-	848	-	24	24	13	-	13
วิภาวดี	-	-	-	-	-	-	25	-	25
เคียนซา	11,511	-	11,511	-	168	168	21	8	29
เกาะสมุย	-	-	-	-	-	-	-	166	166
เวียงสระ	8,787	-	8,787	-	418	418	-	22	22
บ้านตาขุน	-	-	-	-	23	23	-	10	10
บ้านนาสาร	2,628	-	2,628	-	3,553	3,553	13	13	26
กาญจนดิษฐ์	1,242	1	1,243	-	64	64	16	175	191
บ้านนาเดิม	1,810	-	1,810	-	355	355	-	15	15
คีรีรัฐนิคม	2,385	-	2,385	-	33	33	11	1	12
รวม	53,233	2	53,235	284	4,754	5,038	509	2,120	2,629

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอท่าชนะ อำเภอพระแสง และอำเภอพนม เป็นต้น

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น ความอุดม

สมบัติของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ กระจายอยู่ในอำเภอพระแสง อำเภอท่าชนะ และอำเภอชัยบุรี เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอพุนพิน อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.3 มะพร้าว

มะพร้าวพืชเศรษฐกิจหลักของสุราษฎร์ธานีในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 7 และภาพที่ 10 - 11)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมะพร้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 360,385 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.88 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพระแสง 48,439 ไร่ อำเภอไชยา 44,624 ไร่ และอำเภอกาญจนดิษฐ์ 38,029 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 2,697,136 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.50 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 307,136 ไร่ อำเภอพระแสง 277,761 ไร่ และอำเภอพุนพิน 273,864 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 724,811 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.84 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเคียนซา 109,751 ไร่ อำเภอพุนพิน 101,946 ไร่ และอำเภอท่าฉาง 73,205 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,454,543 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมะพร้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 1,212 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.90 ของพื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอดอนสัก 601 ไร่ อำเภอท่าชนะ 265 ไร่ และอำเภอไชยา 91 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 49,137 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.54 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเกาะสมุย 28,712 ไร่ อำเภอเกาะพะงัน 10,959 ไร่ และอำเภอท่าชนะ 3,843 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 13,016 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.68 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเกาะสมุย 8,772 ไร่ อำเภอเกาะพะงัน 2,588 ไร่ และอำเภอไชยา 856 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 71,120 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมะพร้าวแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมะพร้าว และพื้นที่ปลูกมะพร้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 3,007,172 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 343,858 ไร่

รองลงมา ได้แก่ อำเภอพระแสง 326,077 ไร่ อำเภอพุนพิน 282,812 ไร่ และอำเภอเคียนซา 252,763 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 359,173 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.66 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอพระแสง 48,434 ไร่ อำเภอไชยา 44,533 ไร่ และอำเภอกาญจนดิษฐ์ 37,960 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 2,647,999 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 98.18 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 305,898 ไร่ อำเภอพระแสง 277,643 ไร่ และอำเภอพุนพิน 273,389 ไร่

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพของที่ดินและพื้นที่ปลูกจริงของมะพร้าวรายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองสุราษฎร์ธานี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	70,511	2,442	133,087	206,040
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	375	-	25,068	25,443
		-	(0.53%)	-	(18.84%)	(12.35%)
เกาะพะงัน	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	70,136	-	-	70,136
		-	(99.47%)	-	-	(34.04%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	17,148	3,904	24,724	45,776
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
เกาะสมุย	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	10,959	2,588	10,256	23,803
		-	(63.91%)	(66.28%)	(41.48%)	(52.00%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	6,189	-	-	6,189
		-	(36.09%)	-	-	(13.52%)
เคียนซา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	58,485	13,130	76,787	148,402
		-	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	28,712	8,772	26,195	63,679
		-	(49.09%)	(66.81%)	(34.11%)	(42.91%)
เวียงสระ	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	29,773	-	-	29,773
		-	(50.91%)	-	-	(20.06%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	22,249	230,631	109,751	55,756	418,387
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
เคียนซา	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	117	29	12	158
		-	(0.05%)	(0.03%)	(0.02%)	(0.04%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	22,249	230,514	-	-	252,763
		(100.00%)	(99.95%)	-	-	(60.41%)
เวียงสระ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	16,199	92,296	12,512	85,889	206,896
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	43	-	29	72
		-	(0.05%)	-	(0.03%)	(0.03%)
เวียงสระ	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,199	92,253	-	-	108,452
		(100.00%)	(99.95%)	-	-	(52.42%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ไชยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	44,624 (100.00%)	137,195 (100.00%)	54,542 (100.00%)	109,587 (100.00%)	345,948 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	91 (0.20%)	1,148 (0.84%)	856 (1.57%)	762 (0.70%)	2,857 (0.83%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	44,533 (99.80%)	136,047 (99.16%)	- -	- -	180,579 (52.20%)
กาญจนดิษฐ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	38,029 (100.00%)	307,136 (100.00%)	25,671 (100.00%)	25,671 (100.00%)	396,507 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	69 (0.18%)	1,238 (0.40%)	97 (0.38%)	1,400 (5.45%)	2,804 (0.71%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,960 (99.82%)	305,898 (99.60%)	- -	- -	343,858 (86.72%)
คีรีรัฐนิคม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,320 (100.00%)	189,635 (100.00%)	55,136 (100.00%)	62,588 (100.00%)	343,679 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	69 (0.19%)	121 (0.06%)	19 (0.04%)	1 (0.01%)	210 (0.06%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	36,251 (99.81%)	189,514 (99.94%)	- -	- -	225,765 (65.69%)
ชัยบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,705 (100.00%)	135,589 (100.00%)	62,457 (100.00%)	30,397 (100.00%)	247,148 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	12 (0.06%)	74 (0.05%)	13 (0.02%)	- -	99 (0.04%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,693 (99.94%)	135,515 (99.95%)	- -	- -	154,208 (62.40%)
ดอนสัก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,697 (100.00%)	64,855 (100.00%)	25,112 (100.00%)	72,805 (100.00%)	171,469 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	601 (6.91%)	1,248 (1.92%)	319 (1.27%)	498 (0.68%)	2,666 (1.55%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	8,096 (93.09%)	63,607 (98.08%)	- -	- -	71,703 (41.82%)
ท่าฉาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	13,317 (100.00%)	217,629 (100.00%)	73,205 (100.00%)	114,962 (100.00%)	419,113 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	26 (0.20%)	251 (0.12%)	75 (0.10%)	371 (0.32%)	723 (0.17%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	13,291 (99.80%)	217,378 (99.88%)	- -	- -	230,668 (55.04%)
ท่าชนะ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,299 (100.00%)	217,719 (100.00%)	24,181 (100.00%)	119,875 (100.00%)	395,074 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	265 (0.80%)	3,843 (1.77%)	90 (0.37%)	1,800 (1.50%)	5,998 (1.52%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	33,034 (99.20%)	213,876 (98.23%)	- -	- -	246,910 (62.50%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บ้านตาขุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,418 (100.00%)	32,929 (100.00%)	19,460 (100.00%)	23,173 (100.00%)	94,980 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4 (0.02%)	4 (0.01%)	14 (0.07%)	10 (0.04%)	32 (0.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,414 (99.98%)	32,925 (99.99%)	- (-)	- (-)	52,340 (55.11%)
บ้านนาเดิม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	4,974 (100.00%)	77,199 (100.00%)	47 (100.00%)	27,827 (100.00%)	110,047 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	- (-)	149 (0.19%)	- (-)	15 (0.05%)	164 (0.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,974 (100.00%)	77,050 (99.81%)	- (-)	- (-)	82,024 (74.54%)
บ้านนาสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	20,631 (100.00%)	150,759 (100.00%)	17,617 (100.00%)	94,117 (100.00%)	283,124 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	12 (0.06%)	146 (0.10%)	37 (0.21%)	24 (0.03%)	219 (0.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	20,619 (99.94%)	150,613 (99.90%)	- (-)	- (-)	171,232 (60.48%)
พนม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	17,114 (100.00%)	117,834 (100.00%)	56,130 (100.00%)	79,670 (100.00%)	270,748 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	10 (0.06%)	61 (0.05%)	8 (0.01%)	23 (0.03%)	102 (0.04%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,104 (99.94%)	117,773 (99.95%)	- (-)	- (-)	134,877 (49.82%)
พระแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	48,439 (100.00%)	277,761 (100.00%)	39,176 (100.00%)	54,801 (100.00%)	420,177 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5 (0.01%)	118 (0.04%)	5 (0.01%)	- (-)	128 (0.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	48,434 (99.99%)	277,643 (99.96%)	- (-)	- (-)	326,076 (77.60%)
พุนพิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	9,447 (100.00%)	273,864 (100.00%)	101,946 (100.00%)	196,139 (100.00%)	581,396 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	24 (0.25%)	475 (0.17%)	57 (0.06%)	4,638 (2.36%)	5,194 (0.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,423 (99.75%)	273,389 (99.83%)	- (-)	- (-)	282,812 (48.64%)
วิภาวดี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,923 (100.00%)	27,961 (100.00%)	28,392 (100.00%)	66,688 (100.00%)	131,964 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	24 (0.27%)	55 (0.20%)	37 (0.13%)	18 (0.03%)	134 (0.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	8,899 (99.73%)	27,906 (99.80%)	- (-)	- (-)	36,805 (27.89%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	360,385 (100.00%)	2,697,136 (100.00%)	724,811 (100.00%)	1,454,543 (100.00%)	5,236,875 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,212 (0.34%)	49,137 (1.82%)	13,016 (1.80%)	71,120 (4.50%)	134,485 (2.51%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	359,173 (99.66%)	2,647,999 (98.18%)	- -	- -	3,007,170 (56.09%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมะพร้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 81,143 ไร่ โดยอำเภอที่มีศักยภาพในการขยายการผลิตมะพร้าว (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมะพร้าว

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)		
	S3	N	รวม
ไชยา	2,965	-	2,965
ดอนสัก	835	-	835
ท่าฉาง	4,898	-	4,898
ท่าชนะ	5,776	-	5,776
พุนพิน	21,458	-	21,458
บ้านนาสาร	189	-	189
กาญจนดิษฐ์	189	-	189
บ้านนาเดิม	189	-	189
เมืองสุราษฎร์ธานี	10,118	-	10,118
รวม	81,143	-	81,143

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมะพร้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกมะพร้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมะพร้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกมะพร้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมะพร้าวซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมะพร้าวที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอดอนสัก อำเภอท่าชนะ และอำเภอไชยา เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมะพร้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกมะพร้าวในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมะพร้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่างและแหล่งน้ำ กระจายอยู่ในอำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอท่าชนะ เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอไชยา เป็นต้น ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกมะพร้าว มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.4 ทูเรียน

ทูเรียนพืชเศรษฐกิจหลักของสุราษฎร์ธานีในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 9 และภาพที่ 12 ถึง 13)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกทูเรียน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 2,515,396 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.18 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพระแสง 263,747 ไร่ อำเภอพุนพิน 234,554 ไร่ อำเภอเคียนซา 233,868 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,484,902 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.44 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 154,113 ไร่ อำเภอพุนพิน 152,152 ไร่ และอำเภอเคียนซา 129,924 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 107,389 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.06 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพนม 34,172 ไร่ อำเภอท่าชนะ 19,484 ไร่ และอำเภอไชยา 17,491 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,112,984 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกทูเรียนในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 35,829 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.44 ของพื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร 5,898 ไร่ อำเภอคีรีรัฐนิคม 5,578 ไร่ และอำเภอท่าชนะ 3,968 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 10,566 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.53 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร 3,128 ไร่ อำเภอท่าฉาง 1,611 ไร่ และอำเภอเวียงสระ 951 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 1,042 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.73 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร 3,128 ไร่ อำเภอท่าฉาง 1,611 ไร่ และอำเภอวิภาวดี 127 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) ในการปลูกทูเรียน มีเนื้อที่ 12,845 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกทูเรียนแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกทูเรียน และพื้นที่ปลูกทูเรียนในชั้นความเหมาะสม

ต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 3,953,903 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอพระแสง 389,578 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอพุนพิน 384,758 ไร่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 369,863 ไร่ และอำเภอเคียนซา 362,396 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 2,479,567 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 98.58 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอพระแสง 263,333 ไร่ อำเภอพุนพิน 232,927 ไร่ และอำเภอเคียนซา 232,766 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 1,474,336 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.29 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอกาญจนดิษฐ์ 153,365 ไร่ อำเภอพุนพิน 151,831 ไร่ และอำเภอเคียนซา 129,630 ไร่

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของทุเรียนรายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองสุราษฎร์ธานี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	61,726 (100.00%)	11,227 (100.00%)	-	133,087 (100.00%)	206,040 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,758 (2.85%)	125 (1.11%)	-	70 (0.05%)	1,952 (0.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	59,968 (97.15%)	11,102 (98.89%)	-	-	71,071 (34.49%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	17,148 (100.00%)	3,904 (100.00%)	945 (100.00%)	23,779 (100.00%)	45,776 (100.00%)
เกาะพะงัน	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	58,485 (100.00%)	13,130 (100.00%)	9,983 (100.00%)	66,804 (100.00%)	148,402 (100.00%)
เกาะสมุย	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	577 (0.99%)	105 (0.80%)	88 (0.88%)	8,987 (13.45%)	9,757 (6.57%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	57,908 (99.01%)	13,025 (99.20%)	-	-	70,932 (47.80%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	233,868 (100.00%)	129,924 (100.00%)	666 (100.00%)	53,929 (100.00%)	418,387 (100.00%)
เคียนซา	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,102 (0.47%)	294 (0.23%)	-	196 (0.36%)	1,592 (0.38%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	232,766 (99.53%)	129,630 (99.77%)	-	-	362,396 (86.62%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เวียงสระ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	82,654 (100.00%)	74,596 (100.00%)	896 (100.00%)	48,750 (100.00%)	206,896 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,485 (3.01%)	951 (1.27%)	7 (0.76%)	437 (0.90%)	3,880 (1.88%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	80,169 (96.99%)	73,645 (98.73%)	- -	- -	153,814 (74.34%)
ไชยา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	156,965 (100.00%)	84,982 (100.00%)	17,491 (100.00%)	86,509 (100.00%)	345,947 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,912 (1.86%)	389 (0.46%)	69 (0.39%)	394 (0.46%)	3,764 (1.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	154,053 (98.14%)	84,593 (99.54%)	- -	- -	238,647 (68.98%)
กาญจนดิษฐ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	217,396 (100.00%)	154,113 (100.00%)	4,364 (100.00%)	4,364 (100.00%)	380,237 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	898 (0.41%)	748 (0.49%)	- -	173 (3.97%)	1,819 (0.48%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	216,498 (99.59%)	153,365 (99.51%)	- -	- -	369,863 (97.27%)
คีรีรัฐนิคม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	199,237 (100.00%)	89,964 (100.00%)	949 (100.00%)	53,529 (100.00%)	343,679 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,578 (2.80%)	599 (0.67%)	- -	210 (0.39%)	6,387 (1.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	193,659 (97.20%)	89,365 (99.33%)	- -	- -	283,024 (82.35%)
ชัยบุรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	110,857 (100.00%)	128,116 (100.00%)	2,916 (100.00%)	5,259 (100.00%)	247,148 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	37 (0.03%)	70 (0.05%)	- -	8 (0.16%)	116 (0.05%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	110,820 (99.97%)	128,046 (99.95%)	- -	- -	238,865 (96.65%)
ดอนสัก	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	48,502 (100.00%)	62,085 (100.00%)	3,128 (100.00%)	57,754 (100.00%)	171,469 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	324 (0.67%)	245 (0.39%)	- -	14 (0.02%)	583 (0.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	48,178 (99.33%)	61,840 (99.61%)	- -	- -	110,018 (64.16%)
ท่าฉาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	200,384 (100.00%)	116,220 (100.00%)	3,101 (100.00%)	99,407 (100.00%)	419,112 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,066 (1.03%)	1,611 (1.39%)	231 (7.44%)	646 (0.65%)	4,554 (1.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	198,318 (98.97%)	114,609 (98.61%)	- -	- -	312,927 (74.66%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ท่าชนะ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	207,544 (100.00%)	110,274 (100.00%)	19,484 (100.00%)	57,771 (100.00%)	395,073 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,968 (1.91%)	928 (0.84%)	415 (2.13%)	83 (0.14%)	5,394 (1.37%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	203,576 (98.09%)	109,346 (99.16%)	- -	- -	312,921 (79.21%)
บ้านตาขุน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	51,435 (100.00%)	20,371 (100.00%)	- -	23,173 (100.00%)	94,979 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,645 (5.14%)	284 (1.39%)	- -	128 (0.55%)	3,057 (3.22%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	48,790 (94.86%)	20,087 (98.61%)	- -	- -	68,877 (72.52%)
บ้านนาเดิม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	73,242 (100.00%)	8,979 (100.00%)	- -	27,827 (100.00%)	110,048 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	721 (0.98%)	144 (1.60%)	- -	198 (0.71%)	1,063 (0.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	72,521 (99.02%)	8,835 (98.40%)	- -	- -	81,356 (73.93%)
บ้านนาสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	146,635 (100.00%)	74,166 (100.00%)	2,291 (100.00%)	60,032 (100.00%)	283,124 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,898 (4.02%)	3,128 (4.22%)	91 (3.96%)	784 (1.31%)	9,901 (3.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	140,737 (95.98%)	71,038 (95.78%)	- -	- -	211,774 (74.80%)
พนม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	114,133 (100.00%)	72,432 (100.00%)	34,172 (100.00%)	50,082 (100.00%)	270,819 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	169 (0.15%)	90 (0.12%)	13 (0.04%)	19 (0.04%)	291 (0.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	113,964 (99.85%)	72,342 (99.88%)	- -	- -	186,306 (68.79%)
พระแสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	263,747 (100.00%)	126,283 (100.00%)	219 (100.00%)	29,927 (100.00%)	420,176 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	414 (0.16%)	38 (0.03%)	- -	28 (0.09%)	480 (0.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	263,333 (99.84%)	126,245 (99.97%)	- -	- -	389,578 (92.72%)
พุนพิน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	234,554 (100.00%)	152,152 (100.00%)	48 (100.00%)	194,641 (100.00%)	581,395 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,627 (0.69%)	321 (0.21%)	1 (2.41%)	57 (0.03%)	2,006 (0.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	232,927 (99.31%)	151,831 (99.79%)	- -	- -	384,758 (66.18%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
วิภาวดี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,884 (100.00%)	51,984 (100.00%)	6,736 (100.00%)	36,360 (100.00%)	131,964 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,650 (7.18%)	496 (0.95%)	127 (1.89%)	413 (1.14%)	3,686 (2.79%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	34,234 (92.82%)	51,488 (99.05%)	- -	- -	85,722 (64.96%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,515,396 (100.00%)	1,484,902 (100.00%)	107,390 (100.00%)	1,112,984 (100.00%)	5,220,671 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	35,829 (1.42%)	10,566 (0.71%)	1,042 (0.97%)	12,846 (1.15%)	60,282 (1.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,479,567 (98.58%)	1,474,336 (99.29%)	- -	- -	3,953,903 (73.75%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 164,186 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 66,092 ไร่ โดยอำเภอที่มีศักยภาพในการขยายการผลิตทุเรียน (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตทุเรียน

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			ยางพารา (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
พนม	13,282	-	13,282	2,763	-	2,763
ไชยา	6,327	-	6,327	3,593	-	3,593
ดอนสัก	1,578	-	1,578	6,260	-	6,260
ท่าฉาง	6,102	-	6,102	9,170	-	9,170
ท่าชนะ	17,172	-	17,172	29,578	-	29,578
พระแสง	20,404	-	20,404	-	-	-
พุนพิน	22,126	-	22,126	-	-	-
ชัยบุรี	15,305	-	15,305	59	-	59
วิภาวดี	4,499	-	4,499	1,171	-	1,171
เคียนซา	2,453	-	2,453	762	-	762
เวียงสระ	2,409	-	2,409	1,286	-	1,286
บ้านตาขุน	1,174	-	1,174	-	-	-
บ้านนาสาร	1,886	-	1,886	5,311	-	5,311

ตารางที่ 10 (ต่อ)

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			ยางพารา (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
กาญจนดิษฐ์	35,150	-	35,150	4,391	-	4,391
บ้านนาเดิม	421	-	421	-	-	-
คีรีรัฐนิคม	3,709	-	3,709	1,748	-	1,748
เมืองสุราษฎร์ธานี	10,189	-	10,189	-	-	-
รวม	164,186	-	164,186	66,092	-	66,092

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกทุเรียนต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกทุเรียนในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกทุเรียนในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกทุเรียนในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกทุเรียนซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร อำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอท่าชนะ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกทุเรียนในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกทุเรียนในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกทุเรียน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้น กระจายอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร อำเภอท่าฉาง และอำเภอเวียงสระ เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอบ้านนาสาร อำเภอท่าฉาง และอำเภอวิภาวดี เป็นต้น ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกทุเรียน มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อพร้อมด้วย

3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด

3.1 เงาะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเงาะได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) คือ เงาะโรงเรียนนาสาร (Nasan Rongrien Rambutan) ได้รับการรับรองคุณภาพสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ในพื้นที่ อำเภอบ้านนาสาร อำเภอเวียงสระ และอำเภอบ้านนาเดิม เป็นสินค้าเกษตร GI ปัจจุบันเงาะโรงเรียนนาสาร มีผลผลิตดี สร้างรายได้หมุนเวียนเข้าสู่ท้องถิ่น

3.2 ข้าวหอมไชยา เป็นพันธุ์พื้นเมืองของอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดว่าเป็นข้าวหอมที่มีเอกลักษณ์คุณภาพดี กลิ่นหอม และรสชาติอร่อย แต่นับวันจะเลือนหายไปจากสังคมและวิถีชีวิตของคนอำเภอไชยา เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมไชยาส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดการสืบทอดต่อรุ่นสู่รุ่น และสร้างรายได้ไม่มากเมื่อเทียบกับการประกอบอาชีพอย่างอื่น (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี, 2562) ดังนั้นการศึกษาสภาพโดยทั่วไปและบริบทการปลูกข้าวหอมไชยาพันธุ์พื้นเมือง และปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกข้าวหอมไชยาพันธุ์พื้นเมือง รวมทั้งรูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ

การส่งเสริมการปลูกข้าวหอมไชยาพันธุ์พื้นเมือง เป็นการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองให้อยู่คู่ชุมชนและท้องถิ่นสืบไป ในปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่อำเภอไชยามีจำนวนไม่มากนักที่ปลูกข้าวหอมไชยาพันธุ์พื้นเมืองโดยคงเหลือเกษตรกรเพียงกลุ่มเดียวที่ยังปลูกข้าวหอมไชยาพันธุ์พื้นเมือง คือ กลุ่มเกษตรกรอนุรักษ์พันธุ์ข้าวหอมไชยา โดยมีสมาชิกจำนวน 13 ราย

3.3 ลองกอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแหล่งผลิตลองกองที่สำคัญของภาคใต้ เกษตรกรมีการปลูกแบบรายเดี่ยวและรวมกลุ่มผลิต ผลผลิตมีการส่งจำหน่ายไปยังตลาดสำคัญในประเทศ และส่งออกตลาดต่างประเทศ มีเกษตรกรรวมกลุ่มกันปลูกลองกอง คือ “กลุ่มแปลงใหญ่ลองกองอำเภอบ้านตาขุน” จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ลองกองเพียงกลุ่มเดียวในภาคใต้ตอนบน สามารถสร้างรายได้ให้กลุ่มกว่า 2.3 ล้านบาทต่อปี รวมถึงผลผลิตของกลุ่มได้รับการรับรองมาตรฐานตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) จึงสร้างความมั่นใจกับผู้บริโภคและผู้ค้าได้ว่าผลผลิตลองกองของกลุ่มมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งในอดีตที่บริเวณนี้เป็นต้นแม่น้ำพุมดวงเป็นสายน้ำที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ดีบุก ส่งผลให้ลองกองมีรสชาติโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยประมาณปี 2525 ชาวบ้านได้ซื้อลองกองจากจังหวัดนราธิวาสมารับประทาน พบว่า รสชาติดี และราคาแพงมากในช่วงเวลานั้น จึงใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการเสียบยอด โดยตัดต่อกลางเสียบยอดลองกอง ผลผลิตที่ออกมาจึงมีความหอม รสชาติหวานอร่อย เมื่อผลสุกเปลือกจะบางและมีสีทอง เนื้อในจะมีสีขาวใสอมชมพู

3.4 มะพร้าว ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) คือ มะพร้าวเกาะพะงัน มีลักษณะเด่นคือ ทรงกลมรียาว เปลือกและเส้นใยมีความเหนียว กะลามีสีน้ำตาลแก่ เนื้อมะพร้าวขาวใสเนื้อแน่น 2 ชั้น หอมกะทิสดมีความหอมมัน เป็นเอกลักษณ์ปลูกในตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน มีผลผลิต 2,243.70 ตันต่อปี

3.5 พริกไทยดำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแหล่งผลิตพริกไทยที่สำคัญของภาคใต้ เกษตรกรมีการปลูกเป็นพันธุ์พื้นเมืองและมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เช่น เม็ดเล็กแต่เผ็ดร้อน หอมแรง โดยน้ำมันหอมระเหยในพริกไทยดำมีสรรพคุณช่วยบำรุงร่างกาย แก้โรคลมชัก บรรเทาอาการนอนไม่หลับ บำรุงประสาทและอื่น ๆ อีกมากมาย ทั้งยังเป็นที่ต้องการของตลาดอีกเป็นจำนวนมาก แต่เกษตรกรยังผลิตได้ไม่เพียงพอต่อการส่งออกในแต่ละปีและยังมีราคาสูงกว่ายางพาราหลายสิบลบาท พริกไทยดำที่นำไปตากแห้งเป็นพริกไทยดำหรือพริกไทยขาว และพริกไทยอ่อนมีราคาสูงกิโลกรัมละ 200 บาท เป็นที่ต้องการของลูกค้าผู้ประกอบการในเมนูอาหารรสจัดจำแนกต่าง ๆ ทั้งผัดเผ็ด คั่วกลิ้ง ผัดฉ่า ผัดพริกไทยดำ มีกลุ่มเกษตรกร คือ กลุ่มสัมมาชีพพริกไทยดำ บ้านเขาปูน สร้างเป็นแหล่งธนาคารเมล็ดพันธุ์ที่สำคัญ

3.6 พืชสมุนไพร ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พืชสมุนไพรเป็นเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ เนื่องจากเป็นแหล่งของสารสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง จึงสนับสนุนให้พืชสมุนไพรเป็นพืชทางเลือกในปี 2564 โดยดำเนินการภายใต้ตลาดนำการผลิต และหากทิศทางการตลาดสมุนไพรขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีพ จากฐานข้อมูล Agri-Map Online

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรได้หลายชนิด เช่น กระจายดำ ขมิ้นชัน ไพล เป็นต้น

กระจายดำ กระจายดำเป็นพืชที่ชอบที่ร่ม ดินร่วนซุยหรือเป็นดินปนทรายที่มีการระบายน้ำได้ดี ชอบอากาศหนาวเย็น และขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแบ่งเหง้า สามารถขยายพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกไพลที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 402,949 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอพุนพิน อำเภอพนม อำเภอกีร์รัฐนิคม และอำเภอท่าชนะ

ขมิ้นชัน เป็นพืชปลูกง่าย ชอบแสงแดดจัด และมีความชื้นสูง ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ไม่ชอบน้ำขัง เกษตรกรสามารถปลูกขมิ้นชันแซมในสวนเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และมีรายได้ระหว่างรอการเติบโตของไม้ผล ไม้ยืนต้น โดยพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกขมิ้นชันที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 413,036 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอพุนพิน อำเภอพนม อำเภอกีร์รัฐนิคม และอำเภอท่าชนะ

บัวบก เป็นพืชเขตร้อน ชอบที่ลุ่มชื้นแฉะเล็กน้อย เช่น ตามขอบคันนา ค้นดินริมหนอง สระ คลองน้ำ ชอบแสงรำไร มีเถาเลื้อยไปตามผิวดิน บางที่เรียกว่า ไหล ส่วนนี้แหละที่ใช้น้ำไปปักชำ ขยายพันธุ์ปลูกต่ออายุได้ไปหลายฤดู ขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว เจริญเติบโตได้เร็วมากจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกไพลที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 205,829 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอพนม และอำเภอเวียงสระ

ไพล เจริญได้ดีในดินร่วนซุย ปลูกง่าย ดูแลง่าย สามารถปลูกแซมระหว่างแปลงพืชหลักได้ โดยพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกไพลที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 111,395 ไร่ อยู่ในอำเภอพนม อำเภอดอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอกีร์รัฐนิคม

4 แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ

4.1 ยางพารา

1) **พื้นที่ปลูกยางพาราที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกยางพาราอยู่ มีเนื้อที่ 968,065 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอเคียนซา อำเภอพุนพิน และอำเภอกีร์รัฐนิคม ตามลำดับ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งปลูกยางพาราคุณภาพดีที่สำคัญของจังหวัด ควรมีการจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์คุณภาพดี โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศการแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตร (Good Agricultural Practices : GAP)

2) **พื้นที่ปลูกยางพาราที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกยางพาราอยู่ มีเนื้อที่ 1,345,406 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอพุนพิน อำเภอท่าฉาง และอำเภอกาญจนดิษฐ์ เกษตรกรยังคงปลูกยางพาราได้ผลดี หลายแห่งประสบปัญหาโครงสร้างของดิน การสนับสนุนอินทรีย์วัตถุจะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการทิ้งถิ่นจะลดลง และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่

3) **พื้นที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกยางพาราอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับ

โครงสร้างที่ดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เป็นการสร้างรายได้ และผลิตอาหารเพื่อบริโภค

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน มะพร้าว มังคุด กาแฟ (โรบัสต้า) เป็นต้น ในส่วนนี้ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงสถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน โดยเฉพาะยางพาราเป็นพืชที่มีนโยบายลดพื้นที่ปลูกเนื่องจากมีปริมาณผลผลิตมากส่งผลให้ราคาตกต่ำ แต่ในอนาคตหากตลาดมีความต้องการผลผลิตเพิ่มมากขึ้นอาจอาจสนับสนุนให้เกษตรกรกลับมาปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าว

4.2 ปาล์มน้ำมัน

1) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีเนื้อที่ 258,456 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอท่าชนะ อำเภอพระแสง และอำเภอพนม และกระจายตัวทุกอำเภอ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการจัดการดินและปุ๋ยตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเกษตรกรแปลงใหญ่ สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ลานเท กับโรงงานสกัดน้ำมัน ส่งเสริม ให้ความรู้เรื่องการตัดปาล์มน้ำมันที่ได้คุณภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

2) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีเนื้อที่มากถึง 583,933 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอพระแสง อำเภอท่าชนะ และอำเภอชัยบุรี และกระจายตัวทุกอำเภอ เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีข้อจำกัดไม่มากนัก ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม สนับสนุนพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสานโดยเฉพาะในช่วงที่ปาล์มน้ำมันอายุน้อยยังไม่ให้ผลผลิต หรือเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น และภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลทดแทนดีกว่า

3) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีประมาณกว่าสามแสนไร่ ซึ่งประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลิตต่ำกว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดินสนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม และปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นอายุประมาณ 20-25 ปี การปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นจึงเป็นเรื่องยากในกรณีที่ปาล์มน้ำมันหมดอายุ ลงทุนน้อยกว่าและให้ผลทดแทนที่ดี ส่งเสริมสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ ที่สามารถปลูก เลี้ยง หรืออยู่ร่วมกันได้ในสวนปาล์มน้ำมัน ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เกษตรกรสามารถเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น ทูเรียน มะพร้าว มังคุด เงาะกาแฟ (โรบัสต้า) เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น การกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันอาจเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะการปลูกไม้ผล เช่น ทูเรียน ที่ปัจจุบันราคาดี แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาด้านทุนการผลิตและราคาผลผลิตร่วมด้วย

4.3 มะพร้าว

1) **พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกมะพร้าวอยู่ มีเนื้อที่ 1,212 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอตอนสัก อำเภอท่าชนะ และอำเภอไชยา ตามลำดับ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งปลูกมะพร้าวคุณภาพดีที่สำคัญของจังหวัด ควรมีการจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์คุณภาพดี โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศการแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) และเนื่องจากเป็นพื้นที่ศักยภาพสูง

2) **พื้นที่ปลูกมะพร้าวที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกมะพร้าวอยู่ มีเนื้อที่ 49,137 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอท่าชนะ เป็นต้น เกษตรกรยังคงปลูกมะพร้าวได้ผลดี หลายแห่งประสบปัญหาโครงสร้างของดิน การสนับสนุนอินทรีย์วัตถุจะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการทิ้งถังจะลดลง และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่

3) **พื้นที่ปลูกมะพร้าวในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกมะพร้าวอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทบวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เป็นการสร้างรายได้ และผลิตอาหารเพื่อบริโภค

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกมะพร้าว พบว่า เกษตรกรปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น ทูเรียน มังคุด กาแฟ (โรบัสต้า) เงาะ ข้าว เป็นต้น ในส่วนนี้ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงสถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน โดยเฉพาะมะพร้าวเป็นพืชที่มีนโยบายลดพื้นที่ปลูกเนื่องจากมีปริมาณผลผลิตมากส่งผลให้ราคาตกต่ำ แต่ในอนาคตถ้าราคาดีและตลาดมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นอาจอาจสนับสนุนให้เกษตรกรกลับมาปลูกมะพร้าวในพื้นที่ดังกล่าว

4.4 ทูเรียน

1) **พื้นที่ปลูกทูเรียนที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกทูเรียนอยู่ มีเนื้อที่ 35,829 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอบ้านนาสาร อำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอท่าชนะ ตามลำดับ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ปลูกทูเรียนที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการจัดการดินและปุ๋ย ตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเกษตร

แปลงใหญ่ สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตสู่การผลิตผลไม้ครบวงจร เช่น บริหารจัดการผลผลิตแบบป้องกันความเสี่ยงโดยใช้การตลาดนำการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพทุเรียนทั้งในและนอกฤดู ให้สอดคล้องตามฤดูกาล การผลิตผลไม้คุณภาพตามแหล่งกำเนิดภูมิศาสตร์ (GI) และไม้ผลอัตลักษณ์ของจังหวัด

2) **พื้นที่ปลูกทุเรียนที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกทุเรียนอยู่ มีเนื้อที่ 10,566 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอบ้านนาสาร อำเภอนาข่า และอำเภอยะรัง เป็นต้น เกษตรกรยังคงปลูกทุเรียนได้ผลดี ควรมีการสนับสนุนอินทรีย์วัตถุ เนื่องจากเป็นไม้ผล ซึ่งบางช่วงมีความต้องการการใช้น้ำในปริมาณที่มาก ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลตอบแทนดีกว่า

3) **พื้นที่ปลูกทุเรียนในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกทุเรียนอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ หาแหล่งเงินทุนประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แนวทางการบริหารจัดการให้แก่เกษตรกร ในกรณีทุเรียนหมดอายุต้องโค่นทิ้งให้ผลผลิตลดลง ต้องใช้ทุนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูก โดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น มะพร้าว มังคุด กาแฟ (โรบัสต้า) เงาะ ข้าว เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกทุเรียนได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น อาจเป็นเรื่องยาก ต้องรอนพืชเดิมครบอายุตัดโค่น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิตร่วมด้วย ภาครัฐควรประชาสัมพันธ์และสร้างมาตรการจูงใจให้เกษตรกรกลับมาปลูกทุเรียนในพื้นที่นี้หรือทำในรูปแบบสวนผสมระหว่างไม้ผลเขตร้อน เช่น เงาะ มังคุด ลองกอง เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาลักษณะทางการตลาดร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. **พริกไทย**. สืบค้นจาก <https://ittm.dtam.moph.go.th/images/knowledgea/3/65พริกไทย%20หน้า173-175.pdf>.
- กรมการปกครอง. 2556. **ขอบเขตการปกครอง**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลสถิติประชากร**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมชลประทาน. 2564. **พื้นที่ชลประทาน พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2551. **ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มะพร้าวเกาะพะงัน ทะเบียนเลขที่ สช 56100047**. 1 กันยายน 2551.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2557. **ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เฉากะโรงเรียนบ้านนาสาร ทะเบียนเลขที่ สช 61100111**. 30 ตุลาคม 2567.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **การใช้ที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2561**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. 2563**. (ไฟล์ข้อมูล).
- เทคโนโลยีชาวบ้านออนไลน์. 2562. **ข้าวหอมไชยา พันธุ์ข้าวพื้นเมือง มีมานานกว่า 100 ปี ทำข้าวต้มได้อร่อยสุดยอด**. สืบค้นจาก https://www.technologychaoban.com/bullet-news-today/article_118286.
- นิรนาม. 2561. **การปลูกไพล**. สืบค้นจาก <http://www.m-group.in.th/article.html>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. **ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2554. **ข้าวหอมไชยา**. สืบค้นจาก <https://www.opsmoac.go.th/suratthani-dwl-files-401091791962>.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2564. **ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563**. สืบค้นจาก <https://www.opsmoac.go.th/suratthani-contact-publications>.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **ศึกษาดูงานครัวเรือนต้นแบบกลุ่มสัมมาชีพปลูกพริกไทยดำบ้านเขาปูน**. สืบค้นจาก <https://district.cdd.go.th/wiangsra/2021/01/22/ศึกษาดูงานครัวเรือนต้น/>.
- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี. 2562. **โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมและพัฒนาการผลิตข้าวหอมไชยา**. สืบค้นจาก <https://stn-rsc.ricethailand.go.th/main.php>.

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลตำบลจำแนกตามรายอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	
1	กาญจนดิษฐ์	กรุด	
2		กะแดะ	
3		คลองสระ	
4		ข้างขวา	
5		ข้างซ้าย	
6		ตะเคียนทอง	
7		ท่าทอง	
8		ท่าทองใหม่	
9		ท่าอูแท	
10		ทุ่งกง	
11		ทุ่งรัง	
12		ป่าร้อน	
13		พลายวาส	
14	เกาะพะงัน	เกาะแตนอก	
15		เกาะแตใน	
16		เกาะพะงัน	
17		เกาะม้า	
18		บ้านใต้	
19		เกาะสมุย	ค.เกาะหินตั้ง
20			เกาะกระเต็น
21			เกาะกล้วย
22	เกาะคา		
23	เกาะค้างพัก		
24	เกาะง่าม		
25	เกาะช้างโทรม		
26	เกาะเชือก		
27	เกาะตุงกา		
28	เกาะตุงกู		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
29	เกาะสมุย (ต่อ)	เกาะตุ
30		เกาะเตาปูน
31		เกาะทองทั้งแท่ง
32		เกาะทะลุ
33		เกาะท้ายเพลา
34		เกาะนกตะเพลา
35		เกาะนอแรด
36		เกาะนายพุด
37		เกาะบ่อกอก
38		เกาะแปยัด
39		เกาะผี
40		เกาะไผ่ลวก
41		เกาะพระ
42		เกาะพะลวย
43		เกาะมดแดง
44		เกาะมัดส้ม
45		เกาะมัดหลัง
46		เกาะแม่เกาะ
47		เกาะรอก
48		เกาะราบ
49		เกาะโลนบาน
50		เกาะวังนอก
51		เกาะวังใน
52		เกาะวัวกั้นตั้ง
53		เกาะวัวจิว
54		เกาะวัวตาหลับ
55		เกาะวัวเตะ
56		เกาะว่าวน้อย

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
57	เกาะสมุย (ต่อ)	เกาะวัวใหญ่
58		เกาะส้ม
59		เกาะสามเส้า
60		เกาะหัวน้อย
61		เกาะหัวใหญ่
62		เกาะหัวกล่อง
63		เกาะหินดับ
64		เกาะหินแตก
65		เกาะเหนียด
66		เกาะเหลาอยู่
67		เกาะแหะละ
68		ตลิ่งงาม
69		บ่อผุด
70		มะเร็ต
71		แม่น้ำ
72		ลิปะน้อย
73		หน้าเมือง
74		อ่าทอง
75	คีรีรัฐนิคม	กะเปา
76		ถ้ำสิงขร
77		ท่ากระดาน
78		ท่าขนอน
79		น้ำหัก
80		บ้านท่าเนียบ
81		บ้านยาง
82		ย่านยาว
83	เคียนซา	เขาตอก
84		เคียนซา

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
85	เคียนซา (ต่อ)	บ้านเสด็จ
86		พ่วงพรมคร
87		อรัญคามวารี
88	ชัยบุรี	คลองน้อย
89		ชัยบุรี
90		ไทรทอง
91		สองแพรก
92	ไชยา	ตลาดไชยา
93		ตะกรบ
94		ฟุ้ง
95		ปากหมาก
96		ป่าเว
97		พุมเรียง
98		โมถ่าย
99		เลม็ด
100		เวียง
101	ดอนสัก	เกาะน้อย
102		เกาะริกัน
103		เกาะแรต
104		เกาะหลัก
105		เกาะหวาด
106		ชลคราม
107		ไชยคราม
108		ดอนสัก
109		ปากแพรก
110	ท่าฉาง	เขาถ่าน
111		คลองไทร

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
112	ท่าฉาง (ต่อ)	ท่าเคย
113		ท่าฉาง
114		ปากฉลุย
115		เสวียด
116	ท่าชนะ	คลองพา
117		คันธูลี
118		ท่าชนะ
119		ประสงค์
120		วัง
121		สมอทอง
122	บ้านตาขุน	เขาพัง
123		เขาวง
124		พรุไทย
125		พะแสง
126	บ้านนาเดิม	ทรัพย์ทวี
127		ท่าเรือ
128		นาใต้
129		บ้านนา
130	บ้านนาสาร	คลองปราบ
131		ควนศรี
132		ควนสุบรรณ
133		ท่าชี
134		ทุ่งเตา
135		ทุ่งเตาใหม่
136		น้ำพุ
137		บ้านนา
138		พรุพี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
139	บ้านนาสาร (ต่อ)	เพิ่มพูนทรัพย์
140		ล้ำพูน
141	พนม	คลองชะอุ่น
142		คลองศก
143		ต้นยวน
144		พนม
145		พลู่เถื่อน
146		พังกาญจน์
147	พระแสง	ไทรซิง
148		ไทรโสภา
149		บางสวรรค์
150		สาคุ
151		สินเจริญ
152		สินปูน
153		อี่ปัน
154	พุนพิน	กรูด
155		เขาหัวควาย
156		ตะปาน
157		ท่าข้าม
158		ท่าโรงช้าง
159		ท่าสะท้อน
160		น้ำรอบ
161		บางอน
162		บางเดือน
163		บางมะเดื่อ
164		พุนพิน
165		มะลวน

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ลำดับ	ลำดับ
166	พูนพิน (ต่อ)	สีเสียด
167		ศรีวิชัย
168		หนองไทร
169		หัวเตย
170	เมืองสุราษฎร์ธานี	ขุนทะเล
171		คลองฉนาก
172		คลองน้อย
173		ตลาด
174		บางกุ้ง
175		บางชนะ
176		บางไทร
177		บางใบไม้
178		บางโพธิ์
179		มะขามเตี้ย
180	วิภาวดี	วัดประดู่
181		ตะกุกใต้
182		ตะกุกเหนือ
183	เวียงสระ	เขานิพันธ์
184		คลองฉนวน
185		ทุ่งหลวง
186		บ้านส้อง
187		เวียงสระ
รวม	19	187

ที่มา: กรมการปกครอง, 2556

ชุดดิน	สายบุรี	Series Bu	กลุ่มชุดดินที่ 17
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	ค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้าถึงปานกลาง	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินทรายแป้งละเอียดลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาล และชั้นถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล เหลืองตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0)		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีระดับน้ำใต้ดินตื้นในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง		
ข้อเสนอแนะ	เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าว มีข้อจำกัดปานกลางที่ขาดแคลนน้ำ เหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมันและไม้ผล มีข้อจำกัดปานกลางที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วหรือมีน้ำขังในฤดูฝน ปลูกข้าว ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืชที่ปลูก ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ควรปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และควรมีการทำร่องระบายน้ำ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังในฤดูฝนและลดระดับน้ำใต้ดิน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน	ความอิมตัวเบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
							

ภาพที่ 1 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี

ชุดดิน	ระแงะ	Series Ra	กลุ่มชุดดินที่ 14
สภาพพื้นที่	เป็นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสังฐาน	ที่ราบชายฝั่งทะเล		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย		
การระบายน้ำ	เลวมาก		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วน มีสีดำหรือเทาที่มีอินทรีย์วัตถุมาก ดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีเหลืองและถัดลงไปถึงความลึก 50-100 ซม. มีลักษณะเป็นดินเลนสีเทาปนน้ำเงินที่มีสารประกอบกำมะถัน (pyrite: FeS ₂) มาก เป็นดินเปรี้ยวจัดที่กำลังมีการดักกำมะถันเกิดขึ้น (actual acid sulfate soil) ไม่พบจุดประสีเหลืองฟางข้าว (jarosite mottles) ดินนี้จะปนกรดเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วถ้ามีการทำให้ดินแห้งเป็นระยะเวลาสั้น		
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัดมาก ธาตุอะลูมิเนียม เหล็กและแมงกานีสถูกละลายออกมา มากจนเป็นพิษต่อพืช ธาตุฟอสฟอรัสถูกตรึงพืชดูดไปใช้ไม่ได้ ดินมีโครงสร้างแน่นทึบและมีน้ำแช่ขัง		
ข้อเสนอแนะ	ต้องมีการควบคุมน้ำเพื่อป้องกันการเกิดกรดของดิน มีการจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดความเป็นพิษของสารบางอย่าง เช่น เหล็กและซัลเฟอร์ ตลอดจนการใช้ปูนและปุ๋ย ถ้ามีแหล่งน้ำพอและสามารถป้องกันน้ำท่วมได้ อาจยกร่องเพื่อปลูกพืชล้มลุกและผลไม้บางชนิด		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิม ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
	50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

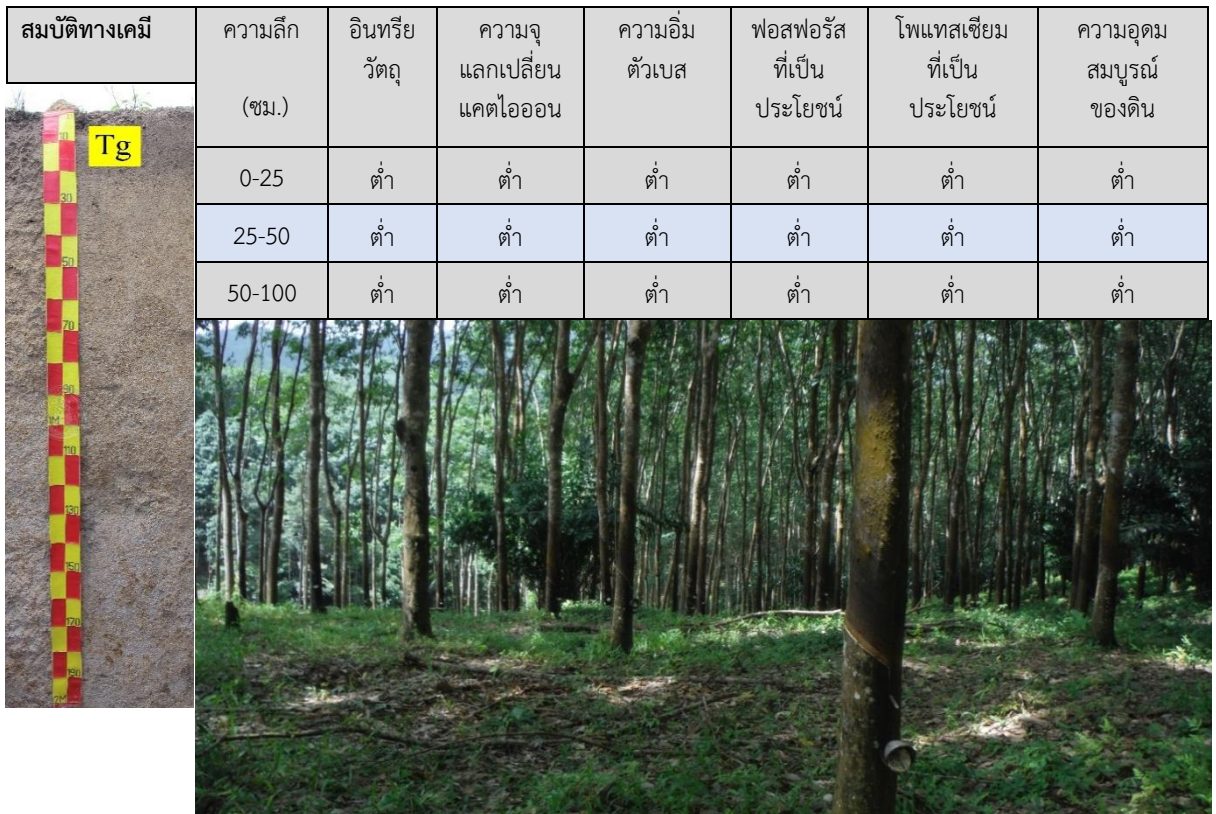
ภาพที่ 2 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินระแงะ

ชุดดิน	ท่าแซะ	Series Te	กลุ่มชุดดินที่ 34
สภาพพื้นที่	ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	ดี		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลางถึงเร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน	เร็ว
ลักษณะสมบัติดิน	เป็นดินลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาล ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลถึงสีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ในดินบนแล้วลดลงตามความลึก		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและเนื้อดินเป็นดินปนทราย		
ข้อเสนอแนะ	ดินมีความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราและทำสวนผลไม้ แต่ต้องมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนาน ๆ ควรมีการชลประทานเข้าช่วย		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอึด ตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
							

ภาพที่ 3 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินท่าแซะ

ชุดดิน	ทุ่งหว้า	series Tg	กลุ่มชุดดินที่ 39
สภาพพื้นที่	ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 %		
ภูมิสัณฐาน	ลานตะพัก เชิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	การผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไมไกลนัก ของหินแกรนิต		
การระบายน้ำ	ดี		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลางถึงเร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน	เร็ว
ลักษณะสมบัติดิน	เป็นดินลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบถึงหยาบมาก มีสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก ถึงกรดจัด (pH 4.5-5.5)		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื้อดินเป็นทรายหยาบ และความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ		
ข้อเสนอแนะ	ดินบริเวณนี้ไม่ค่อยเหมาะสมต่อการเพาะปลูก เนื่องจากดินเป็นดินปนทรายหยาบและความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ แต่ถ้าจำเป็นต้องมีการใช้ประโยชน์บนดินบริเวณนี้ ต้องมีการใช้ปุ๋ยเคมี ปลูกพืชคลุมดิน และให้น้ำแก่พืชที่ปลูก		

ภาพที่ 4 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งหว้า

ชุดดิน	วิสัย	Series Vi	กลุ่มชุดดินที่ 17hi
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %		
ภูมิถิ่นฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เร็ว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	เร็วถึงปานกลาง	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีเข้มของน้ำตาลปนเทา สีเทาหรือสีเทาอ่อน ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง และสีแดง ตลอดชั้นดิน สีลาแกอ่อน (plinthite) จะพบในปริมาณที่มากกว่า 50 % โดยปริมาตร หรือพบต่อเนื่องกันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.5) ตลอดหน้าตัดดิน		
ข้อจำกัด	ดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและดินบนมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ในช่วงล่างจะขาดน้ำ และฝนตกมาก ๆ น้ำจะท่วมเนื่องจากในดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว		
ข้อเสนอแนะ	เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ และดินบนมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและช่วยในการอุ้มน้ำของดินให้มากขึ้น ในบริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบใช้ปลูกยางพาราหรือสวนผลไม้ ควรมีการทำร่องเพื่อช่วยให้ดินมีการระบายน้ำดีขึ้น		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน	ความอึดตัวเบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 5 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินวิสัย

ตารางผนวกที่ 2 พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
กาญจนดิษฐ์	13,804	ท่าทอง	1,826
		ท่าอุแท	11,979
ไชยา	29,948	ตลาดไชยา	3,172
		ทุ่ง	4,217
		ป่าเว	3,868
		พุมเรียง	73
		เลม็ด	9,577
		เวียง	9,042
		ดอนสัก	28,366
		ไชยคราม	10,620
		ดอนสัก	6,848
		ปากแพรก	5,656
ท่าฉาง	252	เขาถ่าน	252
บ้านนาสาร	5,840	ควนศรี	428
		พรุพี	5,412
พนม	3,527	คลองชะอุ่น	3,527
		เขานิพันธ์	2,664
เวียงสระ	37,917	ทุ่งหลวง	7,626
		บ้านส้อง	13,143
		เวียงสระ	14,485
รวม	119,655		

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 3 ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วย: ล้าน ลบ.ม.

ลำดับที่	อ่างเก็บน้ำ	ประเภท อ่าง	อำเภอ	ตำบล	ระดับน้ำต่ำสุด	ระดับเก็บกัก
1	อ่างเก็บน้ำบาง ทรายนวล	อ่างขนาด กลาง	พนม	คลองชะ อุ่น	0.1	2.2
2	อ่างเก็บน้ำคลอง สวนหนึ่ง	อ่างขนาด กลาง	ชัยบุรี	คลอง น้อย	0.02	1.29
3	อ่างเก็บน้ำรัชชป ระภา	อ่างขนาด ใหญ่	บ้านตาขุน	เขาพัง	1,352	5,639
	รวม				1,352.12	5,642.49

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 4 พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสุราษฎร์ธานี	20,234	กาญจนดิษฐ์	241,422
วัดประดู่	14,611	ช้างซ้าย	66,729
ขุนทะเล	4,319	ท่าอุแท	55,111
มะขามเตี้ย	1,304	ป่าร้อน	46,002
เคียนซา	322,025	คลองสระ	39,004
บ้านเสียดจ	172,077	กรูด	21,532
พ่วงพรมคร	95,919	ทุ่งรัง	8,413
อรัญคามวารี	30,134	ช้างขวา	3,528
เขาตอก	12,301	พลายวาส	777
เคียนซา	11,594	ท่าทอง	325
เวียงสระ	23,732	ชัยบุรี	153,255
บ้านส้อง	14,954	ไทรทอง	55,450
คลองฉนวน	4,707	ชัยบุรี	36,858
ทุ่งหลวง	3,739	สองแพรก	36,047
เขานิพันธ์	333	คลองน้อย	24,900
ไชยา	166,156	ท่าฉาง	54,006
ปากหมาก	113,971	คลองไทร	18,906
โมถ่าย	43,478	ท่าเคย	16,068
เวียง	4,288	ปากฉลุย	16,044
ป่าเว	2,705	ท่าฉาง	1,670
เลม็ด	1,714	เสวีียด	1,318
คีรีรัฐนิคม	108,076	ท่าชนะ	244,558
บ้านท่าเนียบ	84,116	ประสงค์	98,148
ถ้ำสิงขร	16,744	คลองพา	56,119
ย่านยาว	7,214	สมอทอง	45,655
บ้านยาง	2	คันทูลี	41,556
ดอนสัก	54,717	ท่าชนะ	3,081
ปากแพรก	50,160		
ดอนสัก	4,557		

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
บ้านนาเดิม	48,765	พุนพิน	230,642
บ้านนา	31,329	ตะพาน	83,611
ทรัพย์ทวี	10,678	กรูด	46,072
นาใต้	6,646	มะลวน	27,687
ท่าเรือ	112	ท่าโรงช้าง	19,356
บ้านนาสาร	82,526	บางมะเตี๋ย	16,086
ทุ่งเตาใหม่	26,352	บางเคียน	15,772
พรุพี	13,266	บางอน	15,246
ทุ่งเตา	12,266	เขาหัวควาย	6,812
น้ำพุ	8,762	ท่าทอง	325
ท่าชี	7,239	บ้านตาขุน	1,859
ลำพูน	5,416	วิภาวดี	64
บ้านนา	4,829	รวม	1,958,714
เพิ่มพูนทรัพย์	2,271		
คลองปราบ	2,110		
ควนสุบรรณ	15		
พนม	73,216		
คลองชะอุ่น	49,787		
ต้นยวน	9,886		
พลูเถื่อน	4,722		
คลองศก	4,517		
พนม	4,304		
พระแสง	133,460		
บางสวรรค์	39,521		
ไทรโสภะ	27,798		
ไทรซิง	26,164		
สินเจริญ	16,964		
อปีน	12,437		
สาคุ	10,013		
สินปูน	563		

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

ตารางผนวกที่ 5 กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	ไร่
1	ยางพารา	92,552	1,641,590
2	ปาล์มน้ำมัน	67,714	1,155,114
3	ทุเรียน	14,551	83,246
4	มะพร้าว	7,895	49,453
5	ข้าวนาปี	3,667	35,134
6	เงาะ	4,357	18,017
7	มังคุด	3,583	9,233
8	ลองกอง	3,158	7,698
9	ไม้ยืนต้นอื่น ๆ	504	2,723
10	กาแฟ	416	2,703
11	มะนาว	959	2,468
12	กล้วยหอม	549	2,196
13	กล้วยน้ำว้า	842	2,107
14	ข้าวนาปรัง	245	1,963
15	หมาก	625	1,767
16	ส้มโอ	355	1,637
17	มะละกอ	360	1,531
18	สะตอ	526	1,254
19	ไม้ผลอื่น ๆ	387	1,101
20	ฝรั่ง	278	1,057
21	อื่น ๆ	5,359	14,329
รวม		208,882	3,036,321

หมายเหตุ: ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี 2563

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563

ตารางผนวกที่ 6 ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ
1	พริกไทย	64	474.14	กาญจนดิษฐ์ เกาะพะงัน ศิริรัฐนิคม เคียนซา ชัยบุรี ไชยา ดอนสัก ท่าชนะ บ้านนาเดิม บ้านนาสาร พนม พระแสง พุนพิน เมืองสุราษฎร์ธานี วิกาวดี เวียงสระ
2	กฤษณา	11	220.70	เคียนซา ท่าฉาง บ้านนาเดิม บ้านนาสาร พระแสง
3	ขมิ้นชัน	20	197.96	กาญจนดิษฐ์ ศิริรัฐนิคม เคียนซา ท่าฉาง ท่าชนะ บ้านตาขุน บ้านนาเดิม บ้านนาสาร พนม พุนพิน
4	ขมิ้นอ้อย	8	125.42	ท่าชนะ
5	ว่านชักมดลูก	4	64.40	ศิริรัฐนิคม พนม
6	ไพล	5	41.43	กาญจนดิษฐ์ ศิริรัฐนิคม พนม
7	สมุนไพรอื่น ๆ	3	33.43	พนม เวียงสระ
8	พลู	22	30.90	กาญจนดิษฐ์ เกาะสมุย ท่าฉาง เมืองสุราษฎร์ธานี
9	กระเจี๊ยบแดง	3	17.33	เกาะสมุย ท่าฉาง
10	ตีปัส	2	7.39	ศิริรัฐนิคม พุนพิน
11	อัญชัน	1	6.00	บ้านนาสาร
12	บัวบก	2	3.88	ดอนสัก พุนพิน
13	พลูควาว	3	2.58	กาญจนดิษฐ์ ดอนสัก
14	ตะไคร้หอม	2	1.80	กาญจนดิษฐ์ ดอนสัก
15	กระชายดำ	1	1.14	กาญจนดิษฐ์
16	เพชรสังฆาต	1	0.24	บ้านนาสาร
รวม		152	1,228.72	

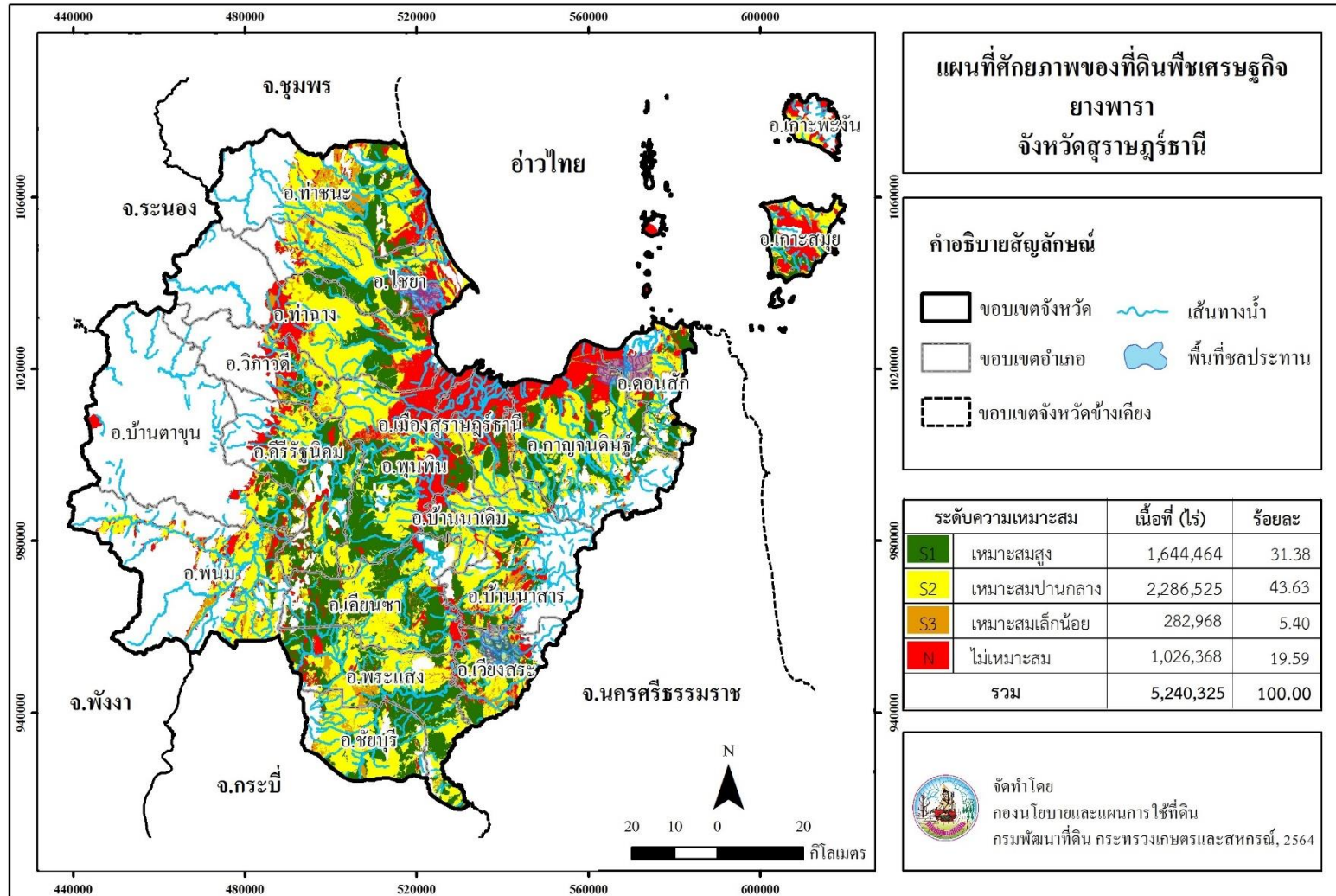
หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2564

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564

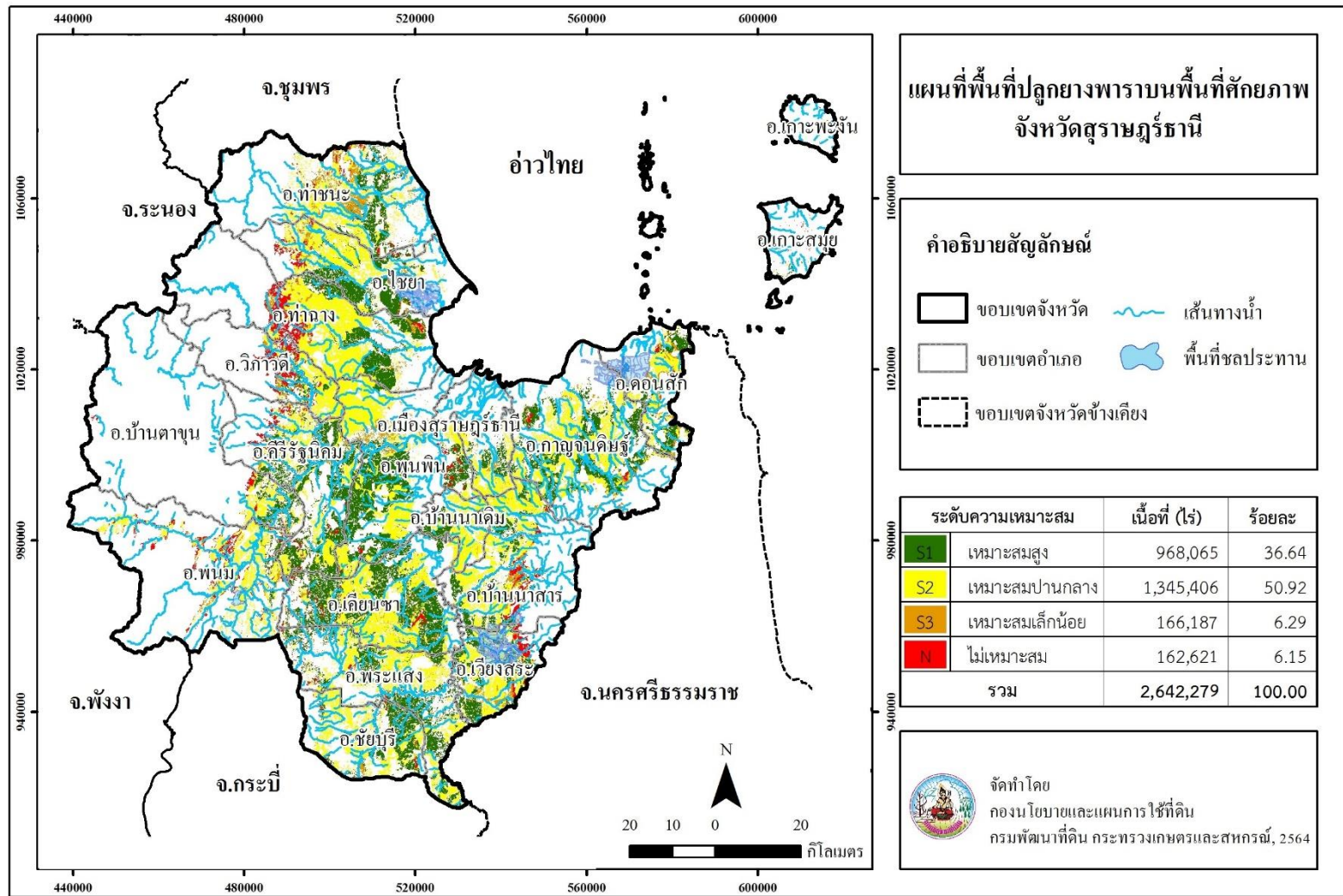
ตารางผนวกที่ 7 โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร	จำนวน (แห่ง)	โรงงานด้านเกษตร	จำนวน (แห่ง)
โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	88	โรงงานด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	186
สหกรณ์การเกษตร	63	โรงสีขนาดเล็ก	1
สหกรณ์นิคม	3		
โรงงานแปรรูปผลผลิตจากยางพารา	3		
โรงงานผลิตน้ำมันปาล์ม	24		
สหกรณ์ประมง	2		
ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	2		
รวม	185	รวม	187

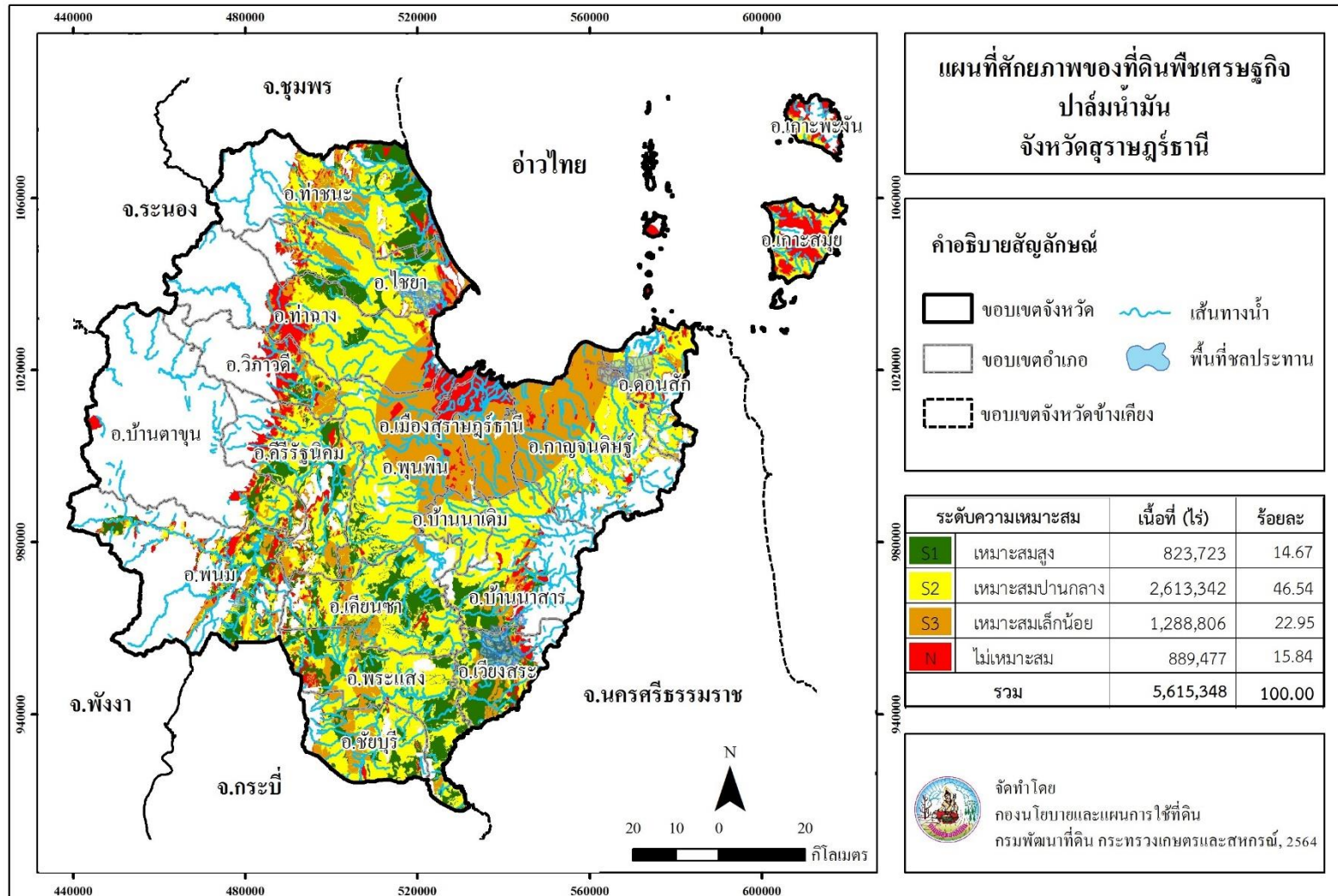
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

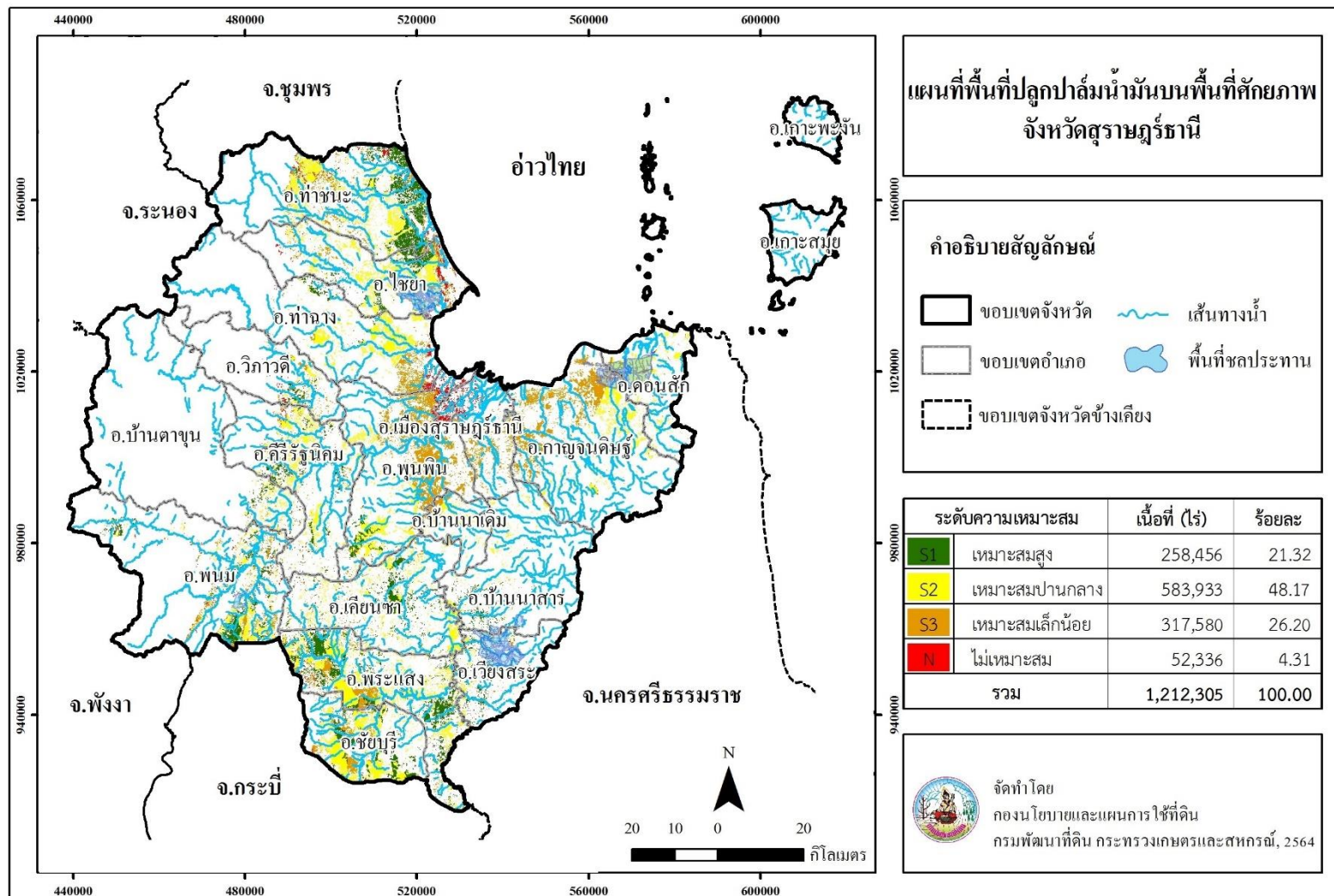
ภาพที่ 6 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

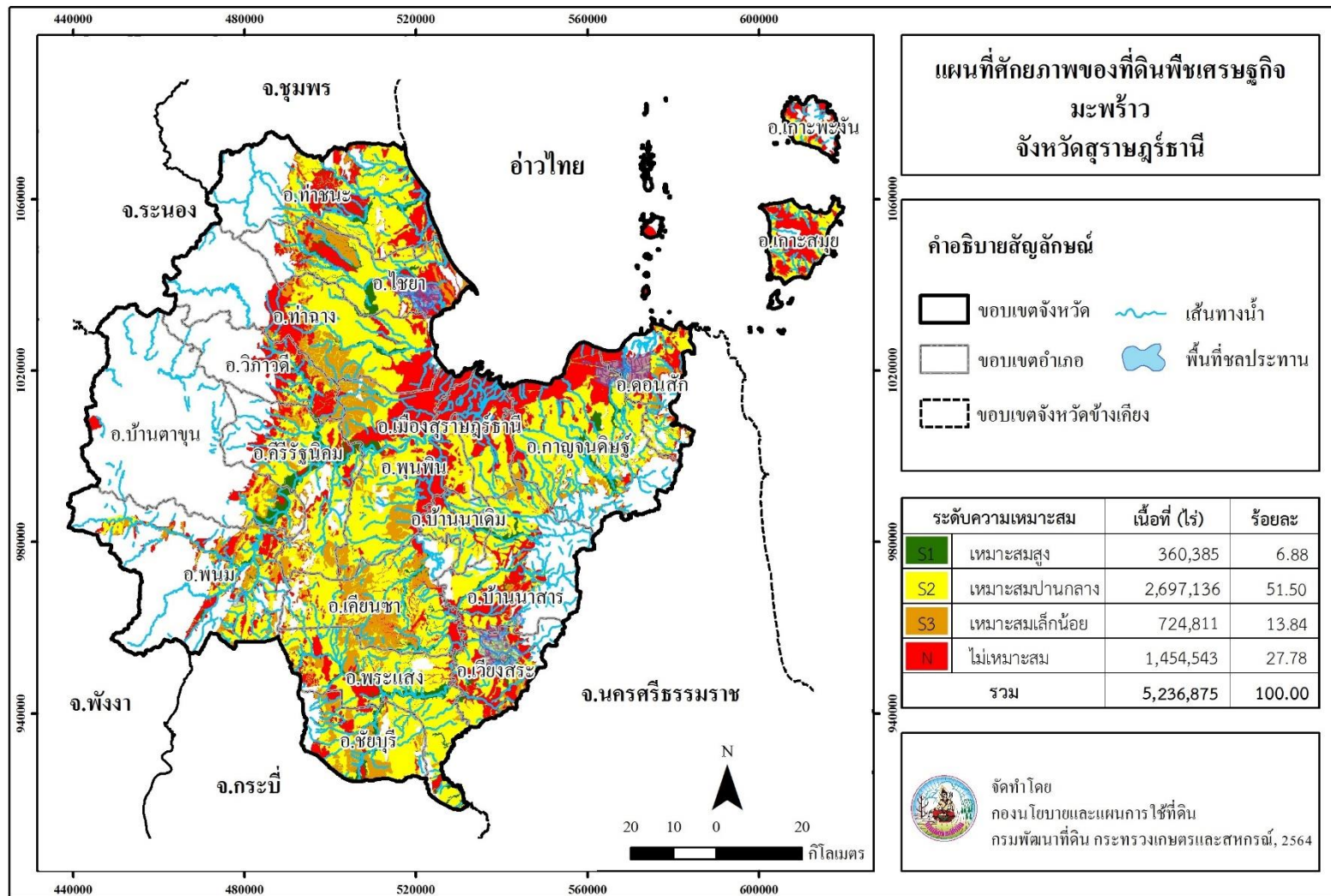
ภาพที่ 7 พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

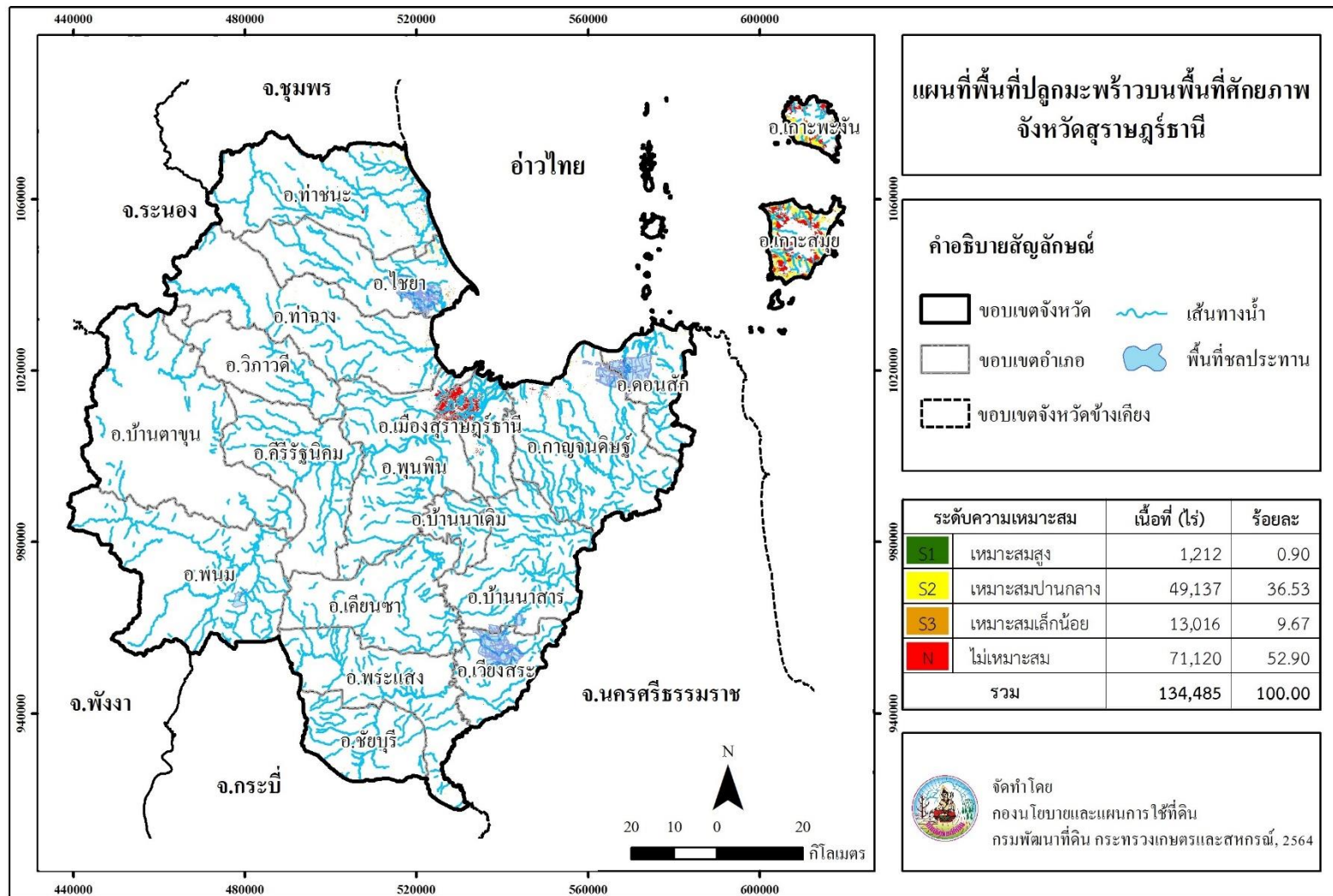
ภาพที่ 8 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

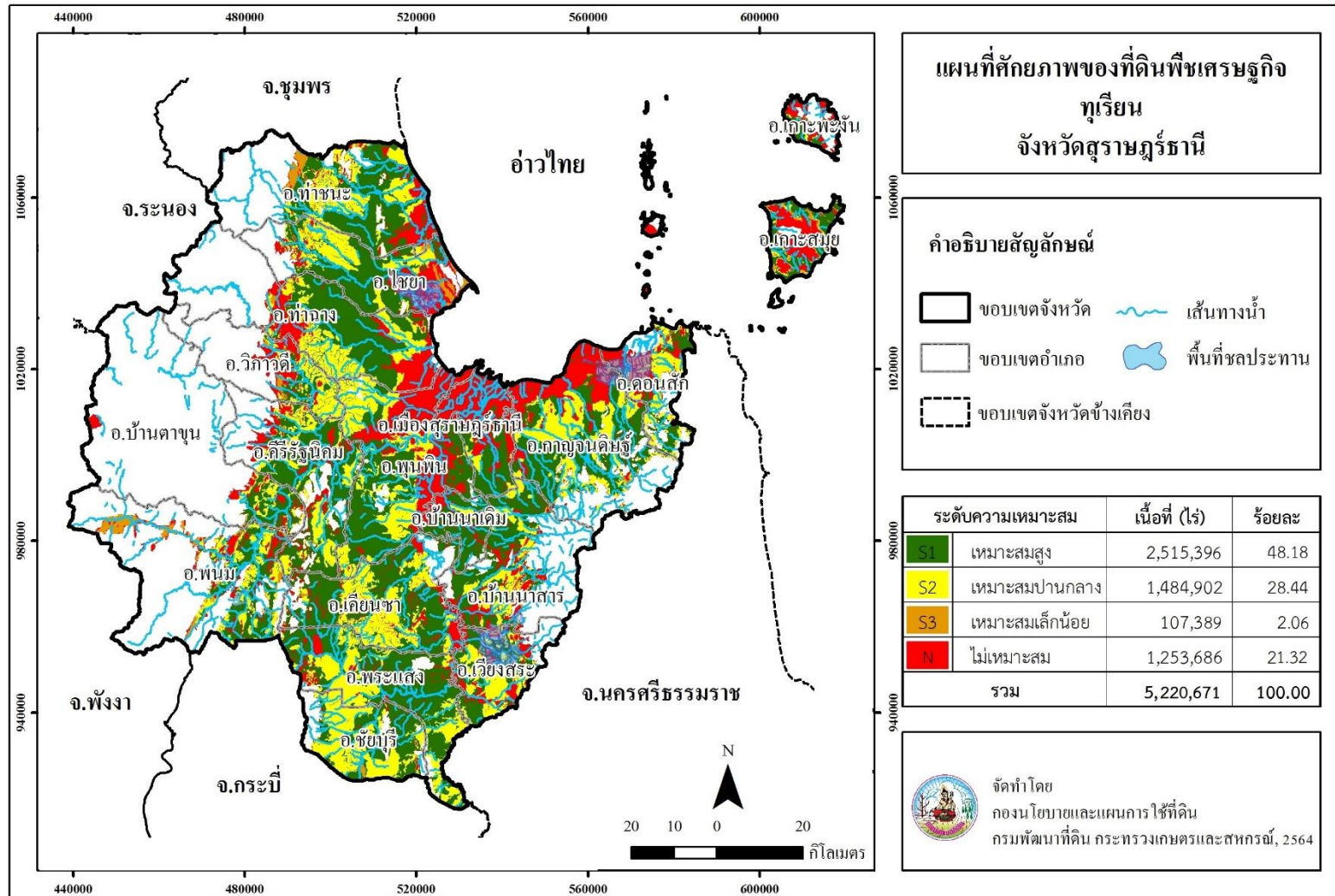
ภาพที่ 9 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

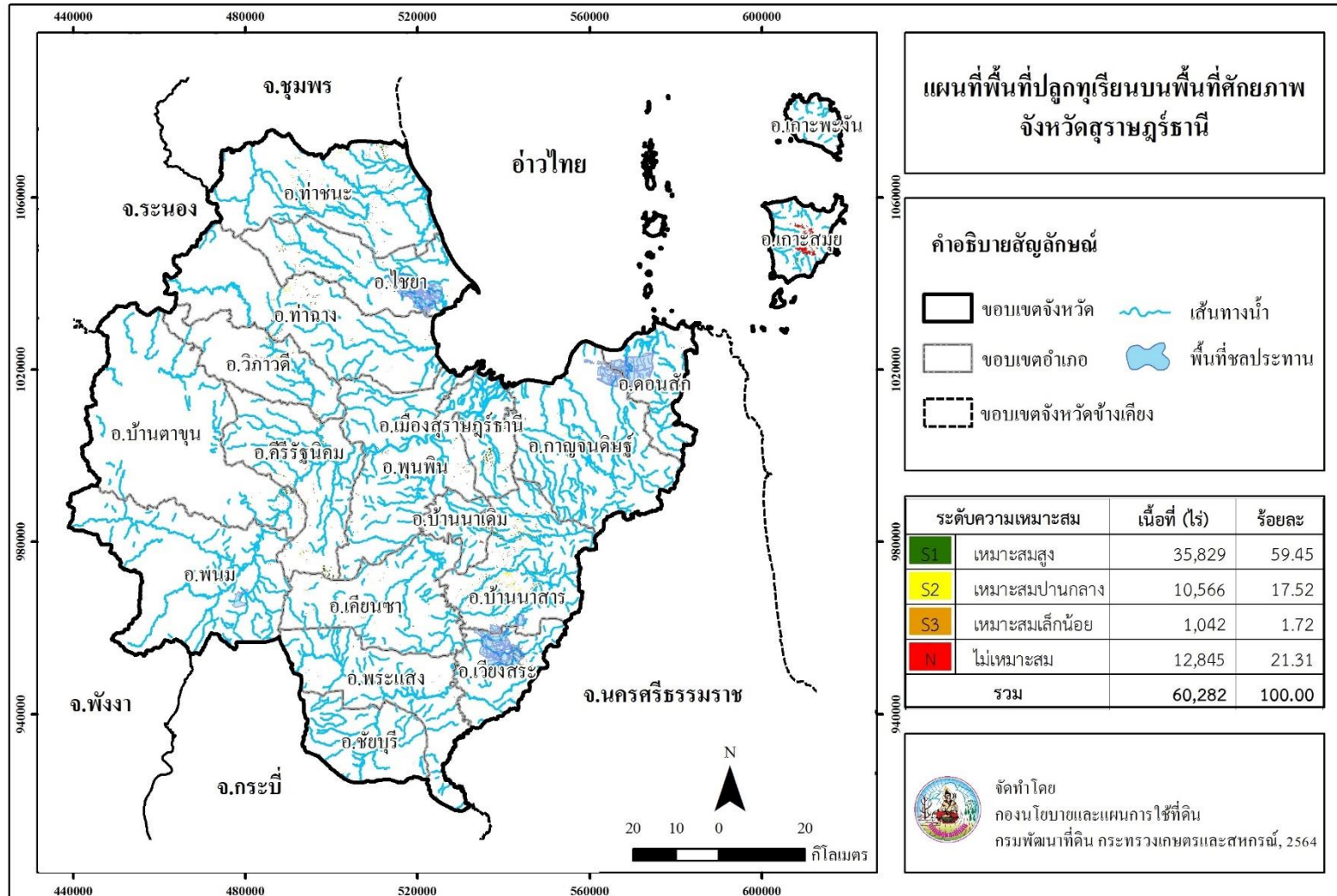
ภาพที่ 10 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าว จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 11 พื้นที่ปลูกมะพร้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 12 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจทุเรียน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ 13 พื้นที่ปลูกทุเรียนบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Land Development Department
2003/61 Phahonyothin Road.
Lard Yao, Chatuchuk, Bangkok 10900
Call Center : 1760
www.idd.go.th

DOWNLOAD